

Tabor

1945

Ob 60 letnici partizanskega genocida slovenske domobranske vojske, pa žena, deklet in otrok.

2005

TABOR
10-12 • 2005

*Domobranske čete se zbirajo
18. decembra 1943 za pogreb padlih v Kočevju*

VSEBINA

Sodna farsa	145
Vloga partije in Udbe	147
Novo grobišče	148
Genocid pred pravno varnostjo	149
Razstava o povojnih pobojih	149
Rudolfovo - Alojz Tekavec	151
Skriti spomin - Angela Vode	153
Voščilo	162
Morilci bodo umrli, ubiti bodo živeli - dr. Stane Granda	162
Matjaževi vojaki	164
Teharski otroci - Ivan Ott	164
Domobranci - cvet slovenstva - Svetislav Kolaric	173
Naš Milan Zajec - 80 letnik	174
To so bili drugi časi - Miha Žužek	177
Tita kolaboracionist - Vladimir Kos	178
Dr. Valentin Meršol in slovenski veliki teden - Janko Moder	179
Pismo iz Toronta - Janez Smrekar	182
Proslava na Orlovem vrhu v Clevelandu - Filip Oreh	184
Proslava v Midlandu - dr. Peter Urbanc	185
Proslava v Milwaukee - Mari Kolman	189
Je sprava potrebna? - Pavel Feluga	190
Darovali so	192

SODNA FARSA

Škof dr. Gregorij Rožman je bil leta 1946 obsojen na montiranem komunističnem procesu, ki je bil primer krute in nesramne zlorabe sodstva.

Škof Rožman je v skladu z naukom papeža Pija XI. v okrožnici *Quadragesimo anno* iz leta 1931 o socializmu in v okrožnici *Divini Redemptoris* iz leta 1937 o komunizmu kot radikalni varianti socializma štel komunizem za največje zlo in največjo nevarnost tistega časa.

Rožman komunizmu ni nasprotoval kot političnemu gibanju, temveč je bil proti njemu z verskega in moralnega stališča.

V Pastirskem pismu o nevarnosti brezbožnega komunizma je novembra 1943 zapisal: »Vem, da mi bodo zagovorniki komunizma in še nekateri zaslepljeni katoličani očitali, da se s pastirskim pismom vmešavam v politiko, češ da to ni zadeva škofa in ne spada v cerkev. Toda boj proti brezbožnemu komunizmu ni politika, ampak verska zadeva, saj se vendar tiče vere v Boga, torej najosnovnejše resnice vsake vere. To je verska zadeva in verska dolžnost.

V svojih pridigah je dosledno govoril o obsodbi komunističnih zločinov in protipravnega nasilja, ne pa o boju proti Osvobodilni fronti, proti

Podobica v spomin na petdeseti rojstni dan škofa dr. Gregorija Rožmana leta 1933.

partizanom ali celo proti osvobodilnemu boju. Ni škofova zadeva, ne zadeva protikomunističnega naroda, če sta bila pojma »revolucija« in »osvobodilni boj«, spretno zavajajoče besedno pomešana, s čimer so zavajali zavedne narodnjake.

V kazenskih sodbah iz leta 1946 si sodniki z razločevanjem med revolucionarnim nasiljem in osvobodilnim bojem niso delali nobenih preglavic. Jasno jim je bilo, da gre za isto stvar: za komunistično revolucijo, osvobodilni boj pa je bila le krinka za revolucijo. Zato niso izbirali besed.

»Osvobodilni boj,« ki je vojno v Sloveniji podaljšal še za en teden, ko je bil drugod po Evropi že mir, je v tistem času povzročil tisoče žrtev, ne da bi pridobil en sam kvadratni kilometer slovenske zemlje. Velike dele slovenskega ozemlja je pustil v Avstriji, Italiji, na Madžarskem in na Hrvaškem. Najhuje pa je bilo to, da je po odhodu okupatorja v Sloveniji za petdeset let vzpostavil in vzdrževal komunistično nasilje, kar ni bila samo največja prevara, ampak tudi največji zločin proti narodu.

Prevaro z osvobodilnim bojem je napovedal že Kardelj, ki je še pred vojno izjavil, da bodo komunisti v pričakovani vojni sodelovali le, če bodo imeli možnost, da v tem času izvedejo revolucijo.

Pesniško je prevaro opisal Oton Župančič, ki je zapisal, da se je jabolko svobode zlate skotalilo v kri in blato. Mesarsko grobo jo je predstavil Matija Maček, ki je rekel, da so vedeli za Stalinove zločine, vendar o tem niso govorili, da ne bi odvrnili ljudi od partizanov.

Vse je bila dobro pripravljena in izvedena prevara. Toda kdor je mislil s svojo glavo, in to je bil izrecno škof Rožman, ni bil prevaran.

Revolucionarno nasilje so razglasili 16. septembra 1941 z odlokom o narodni zaščiti, s katerim so proglasili za izdajalce vse, ki se ne bodo podredili Osvobodilni fronti. S tem so razglasili začetek revolucije. Nato so začeli morijo po mestih in vaseh, prepričani, da bo kmalu konec vojne in se morajo pravočasno znebiti nasprotnikov.

Preden je padel prvi Italijan, je bilo ubitih na stotine slovenskih županov, duhovnikov, uglednih izobražencev, delavcev, študentov, kmetov, o katerih so sklepali, da jim bodo v napotje v nasilnem osvajanju oblasti po vojni.

Škof Rožman je dolgo molčal, nekateri menijo, da predolgo. Škof

Lenič, njegov tajnik, se v svojih zapisih ne spomni, da bi Rožman do jeseni 1941 o OF kdaj kritično govoril.

V septembru 1941 je začela aktivno delovati VOS - varnostna obveščevalna služba komunistične partije, ki je od tedaj morila po Ljubljani.

Do konca leta 1941 so v Ljubljani izvedli štiri likvidacije, štirje poskusi umora pa so spodleteli, med njimi proti generalu Leonu Rupniku in Lovru Hacinu. Šele po teh umorih in poskusih umorov je škof Rožman konec oktobra 1941 obsodil nasilje in pozval vernike, naj ne storijo ničesar, kar bi tujo oblast izzvalo k strožjim ukrepom, da ne bi oteževali že dovolj težkega življenja.

Komunistični umori pa so se nadaljevali. Sredi marca 1942 so umorili katoliška študenta Franca Župca in Jaroslava Kiklja. To je zavrlo v vrhunec odpora proti OF.

Škof Rožman je demonstrativno obsodil krute umore, ko se je udeležil Kikljevega pogreba in imel govor ob njegovi krsti, v katerem je ubitega prijatelja imenoval za prvega mučenika Katoliške akcije v Sloveniji. Preobrat je bil viden povsod. Tudi emigrant Alojzij Kuhar je po londonskem radiu napadel OF in partizane, Kardelj pa je pisal Titu, da je v Ljubljani prišlo do obrata. Ljubljana je tedaj prvič obnemela. Vendar pa se je komunistično nasilje še stopnjevalo. Do srede aprila 1942 je OF v Ljubljani in okolici pomorila 49 žrtev.

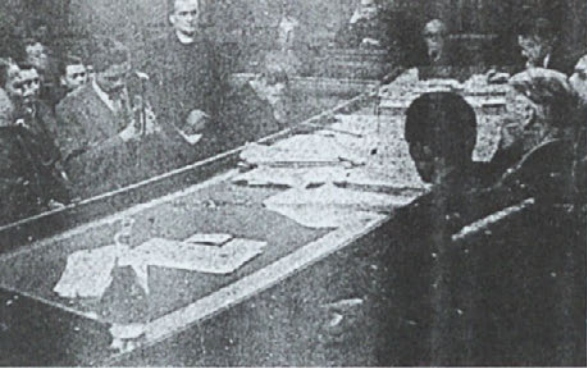
Ko je bil ubit bivši ban, dr. Marko Natlačen, je Rožman na njegovem grobu oktobra 1942 odločno izjavil, da ne more biti nobenega sodelovanja z brezboštvom in tistimi, ki jim je brezboštvo vodilni nazor.

Ljubljanski škof, dr. Gregorij Rožman, ki je na nevarnost brezbožnega nasilja opozoril že jeseni leta 1941 in bil vso okupacijo s trpečim narodom, pa je ob sodni komunistični farski leta 1946 na kopico nesramnih laži in pričevanj odgovoril: »Ni resnica to, česar me dolžite!«

Vloga partije in Udbe

Scenarij sodnega procesa je določala partija, izpeljali pa so ga oficirji UDV in vojske.

Namen sodnih procesov proti duhovnikom je bil jasen: zlomiti Cerkev, kot edino ustanovo, ki je partija še ni v celoti nadzirala in ki je po

Krive priče dolžijo duhovnika dr. Petra Križaja

partijski miselnosti predstavljala hrbtenico opozicije.

Ker se je partija pred moralno močjo predstavnikov Cerkev počutila nemočno, je preko javnih občil skušala duhovnike z lažnimi obtožbami očrniti v očeh vernikov in jih tako odtrgati od njih, hkrati

pa je načrtno vsposodbujala fizično nasilje proti njim.

Postopek sodbe proti duhovnikom je bil domala pri vseh procesih enak. Začelo se je z lažno prijavo, to pa je spremljala prav ogabna medijska kampanja. Sledile so preiskave stanovanj in cerkvenih prostorov. Ker ni bilo obremenilnih dokazov »obtožencev«, so s skrbno izbranimi pričami ljudski tožilci prepričali sodnike o krivdi duhovnikov in zanje zahtevali najstrožjo kazen. Proces in višina kazni sta bila dogovorjena vnaprej, prav tako pa tudi sodni postopek.

Aroganca vpletenih v sodni proces je šla tako daleč, da se sploh niso trudili prikriti svojih laži in podtikanj.

Kako ogabno je bilo pridobivanje pod prisilo in z grožnjami duhovnikov in bogoslovcev za sodelavce UDV, celo med najožjimi sodelavci obeh slovenskih škofov.

Umazano igro vnašanja razdora med duhovnike in poskusa, da bi jih odtegnili pokorščini škofu, naj bi po načrtih UDV igralo tudi leta 1949 ustanovljeno duhovniško Društvo sv. Cirila in Metoda.

NOVO GROBIŠČE

Komisija za raziskavo in ureditev grobišč žrtev povojnih pobojev z območja Škofje Loke je v Bodoveljski grapi blizu Škofje Loke izkopala 25 trupel domobrancev s Črnega vrha, ki so jih leta 1945 tam pobili partizani.

Genocid pred pravno varnostjo

Mitja Ribičič je že v pričevanju pred Pučnikovo komisijo poskušal oprati dejanja OZNE in je krivdo za poboje zvalil na jugoslovansko vojsko, katere vrh naj bi se odločal za poboje na podlagi strateške ocene in vojaške logike.

Ne glede na to, ali bo tožilstvo nadaljevalo postopek, bo Ribičič moral svoje trditve podpreti s trdnejšimi dokazi, saj so očitki neposredni in imajo širšo dimenzijo kot pred dobrim desetletjem.

Čeprav nekateri ugledni slovenski pravniki vztrajajo, da je retroaktivnost kaznivega dejanja genocida nedopustna, je vrhovno državno tožilstvo to interpretacijo gladko zavrnilo z obrazložitvijo, da je tovrstno dejanje kaznivo že od leta 1907, ko je bila sprejeta četrta haaška konvencija.

Navsezadnje pa je tudi nuerenberški proces stekel, ne glede na splošno sprejeto načelo nedopustne retroaktivnosti.

Razstava o povojnih pobojih

Lokacije: Označenost preglednih lokacij je zelo različna. Tista znamenja, ki so bila postavljena okoli leta 1990, so skoraj že propadla. Ponekod so začeli postavljati trajnejša znamenja, prave spominske kapelice, kot npr. v Mariji Reki, pred Barbarinim rovom, v Hudi jami. Država pa je namesto za urejanje grobišč namenjala sredstva le za ureditev Spominskega parka Teharje in kapele v Kočevskem Rogu. Na manj kot tretjini (125) od 410 lokacij so že postavljena znamenja, 285 krajev pa je še neoznačenih.

Ko se je dr. Mitja Ferenc pred leti lotil raziskovanja prikritih grobišč, je domneval, da jih bo od 100 do 120. Toda že prvo leto iskanja je imel evidentiranih že 198 grobišč.

Moti pa ga, da je toliko razprav o tem, kakšen naj bo napis ob grobiščih. Poudarja, da je treba najprej urediti evidenco, ki je prva stopnja pri urejevanju grobišč. Šele potem se je treba lotiti njihovega raziskovanja in zunanje ureditve. Mnenja je, da je država pač tam naredila

Posmrtni ostanki z Zgornje Hudinje

premalo, kjer pa se je vendarle nekaj naredilo, so pa zaslužni posamezniki, posamezne skupine, lokalne skupnosti ali Dars, ki avtocest ni mogel graditi čez grobišča (npr. Tezenski gozd.)

Dr. Ferenc izpostavlja primer občine Slovenska Bistrica, kjer so se zelo potrudili in grobišče v zaklonišču dali strokovno raziskati, ostanke žrtev pa pokopati na posebnem delu pokopališča, kjer so postavili lep spomenik.

Ferenc pravi, da je glavni razlog postavitve razstave moralna obveznost, da se rezultati dela prikažejo tudi širši javnosti. Mrtve je treba dostojno pokopati.

»Namesto besed in obljub so potrebna konkretna dejanja,« poziva odgovorne na oblasti. »Treba je biti odločen in pogumen!«

Komisija za ureditev prikritih grobišč je s koncem mandata lanskega leta prenehala obstajati, s tem pa se je ustavilo tudi odkrivanje in raziskovanje grobišč.

Obstaja še najmanj 160 lokacij morebitnih grobišč, ki bi jih bilo treba evidentirati in zbrati o njih čim več podatkov.

Tisti, ki so se dosedaj izgovarjali, da slovenski partizani niso organizirali pomorov in da zato zanje niso odgovorni, in ki trdijo da jih je

izvajala jugoslovanska vojska, so zdaj končno dobili dokaz v Kardeljevem ukazu Borisu Kidriču:

»...nimate torej nobenega razloga biti tako počasni v čiščenju kot doslej«.

Izraz »čiščenje« pomeni umore.

Razstava o povojnih umorih kliče odgovorne v državi, da se končno lotijo resnega in sistematičnega urejanja te problematike.

Rudolfovo

V maju smo se spominjali konca druge svetovne vojne, ki tudi našemu narodu ni prizanesla s številnimi žrtvami in opustošenjem.

Mnogo je bilo govora o zaveznikih, o zmagovalcih in poražencih. Bil je govor o partizanih, ki so bili na strani zmagovalcev, čeprav je bila njih »zmaga« v pobijanju Slovencev, in o domobrancih, ki so bili na strani poražencev, a njihov »poraz« je bil v tem ker so pogumno in zmagovito branili slovenska življenja in domove in verjeli v albijansko »gentlementstvo.«

Priobčujemo članek iz Rudolfovega na Notranjskem, kjer so partizani pod vodstvom Dakija napadli Makovčevo hišo, kjer je bilo zbranih nekaj vaških fantov zaradi groženj partizanov.

Do konca oktobra 1941 je življenje na Vidovski planoti potekalo mirno.

Po napadu partizanov na Bezuljak konec oktobra 1941 pa se je partizanska skupina umaknila v vas Osredok na Vidovski planoti.

Ko je zapadel pri sneg, so Italijani prišli v vas Osredok in jih napadli. Partizani so bili nepripravljeni. Po kratkem streljanju so imeli sedem mrtvih, ena partizanka pa je bila ujeta.

Okupator je požigal po vasi. Povsod je zagorelo. To je bila prva požgana vas v t.im. Ljubljanski pokrajini. Iz Osredka so Italijani odvedli 19 moških. Obsodili so jih na 20 let zopora na otoku Ustica v Sredozemlju.

Na posredovanje Občine sv. Vid je župan Anton Tekavec odšel do bana dr. Marka Natlačena in do poslanca Gabrovška ter ju prosil za

posredovanje da bi Italijani izpustili zaprte vaščane. Po dveh mesecih zapore so se za Božič 1941 vaščani vrnili domov.

Komunistična terenska organizacija se je pozimi utrjevala ob obljubi, da bo spomladi konec vojne. Po vasi so raztrosili letake s propagando, kako je življenje v napredni Rusiji lepo in dobro in z obljubo, da bo pri nas prav kmalu tudi tako.

Dne 23. aprila 1942 je Dakijeva morilska tolpa umorila župana, tajnika in občinskega svetnika. Po hišah so iskali še dva, a ju niso našli.

Kmalu nato so partizani in terenci zasedli občinski urad in postavili svojega človeka za župana. Grozili so vaščanom, da bodo po-

bili cele družine. Po teh umorih so v kraju vladali strah, obup in negotovost. Terenci so imeli vso oblast v rokah. Občinskemu odboru so grozili, da bodo z vsem pospravili.

Preprosti kmečki fantje so se na skrivaj sestajali in se posvetovali, kaj jim je storiti, kajti partizanskim terencem so bili trn v peti.

Popoldne 27. maja okoli 14. ure je iz Krvave peči prišlo sporočilo, da bodo okoli 17. ure prišli partizani iz Mačkovca in pobili fante iz vasi Rudolfovo.

Ko so fantje to izvedeli, so se pripravili na samoobrambo z jugoslovanskim odvrženim orožjem.

Partizani so prišli že zgodaj. Bilo jih je kaki dvajset. Obkolili so Makovčevo hišo, dva pa sta šla trkat na vrata. Seveda jim fantje niso odprli, zato sta začela razbijati po vratih in klicati očeta, naj jim odpre, ker se morajo nekaj pogovoriti. Ker jim tudi to ni uspelo, so začeli streljati v zrak in v hišo.

Pod zaščito strelav se je en partizan s pištolo v eni roki in bombo v drugi povzpел po prizidku. Fant v hiši ga je opazil in poklical brata, Makovčevega Lojza, ki je vodil fante. Ko se je partizan stegnil do okna, mu je puškomitraljezec potisnil strojnico pod nos. Partizan se je v strahu prevrnil vznak in pištola mu je padla iz rok. Valil se je po položni strehi in omahnil na tla. Med prevačanjem je branilec nad njim spuščal posamezne strele in kratke rafale in komunist je spoznal, da mu je podaril življenje.

Ko so partizani slišali rafale, so se v strahu razbežali. Branilci so poskakali skozi okna in oddali še nekaj strelav da so bežeče še bolj prestrašili.

Bili so veseli, da so ostali živi in da jim ni bilo treba ubijati.

To je bil drugi odpor proti nasilnim partizanom, prvega je izvedla v Dobropolju 25. 5. 1942 Nacionalna ilegala.

O tem odporu naj sodijo zgodovinarji. To so bili fantje, ki niso klonili pred nasilnimi partizani in njihovimi grožnjami. Uprli so se jim s svojim zarjavelim orožjem, s svojo nepremagljivo voljo, da hočejo živeti na svoji zemlji, ki jim jo kradeta okupator in komunist. Z vero, v Božjo pomoč so se nasilniku postavili v bran.

Kasneje so partizani ubili še župnika in dva civilista. Italijanski okupator pa je po ofenzivi julija 1942 pobil 51 mož in fantov.

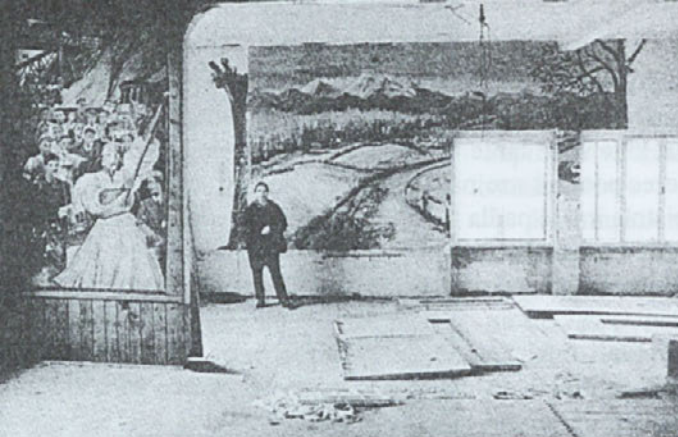
Alojz Tekavec, Tavžlje

SKRITI SPOMIN

Pričevanje Angele Vode
(nadaljevanje)

DOPOLNILO K RAVENSBRUEŠKEMU PROCESU

Dokler sem bila sama v samici v Ljubljani, sem dan za dnem pre-mišljevala o vzrokih zagonetnega zasliševanja glede Ravensbrucka. Res je, da sem končno prišla do zaključka, da hočejo skovati proces po dachavskem vzorcu, toda mnogokaj je ostalo temno in mi ni dalo miru,

Nad gradom/samostanom Rajhenburg je Ministrstvo za notranje zadeve zgradilo upravno poslopje, kjer je bilo nekaj pisarn, sobe za uslužbence in dvorana za konference in proslave. Opremilo so jo po klasičnem socrealističnem okusu, z

z gledovanjem, kot je očitno na levi, pri Slavku Pengovu, mojstru socrealističnih alegorij. Kadar se je upravi zazdelo, da ji ne bi škodovalo nekaj dodatnih točk, je pogoljufala ter inšpekcijam predstavila dvorano kot kraj, kjer kulturno prevz-gajajo kaznjenke. Tako je bilo leta 1951, ko so si ženski zapor prišli ogledat Američani. Ob koncu stoletja je poslopje prazno in propada. Sredi razsula Alenka Puhar, med iskanjem duhov, ki so ostali za zapornicami in paznicami.

da sem kar naprej vrtala. Ko pa sem prišla v Rajhenburg, sem se mnogo pogovarjala s Hildegardo. Tudi njej ni bilo jasno, zakaj je bil insceniran tisti proces, zlasti pa ne, zakaj so pomorili svoje najbolj predane ljudi. Povedala mi je celo, da so jih celo vrsto povabili na novinarski kongres v Jugoslavijo, pa da njen zaročenec Martin Presterl ni nikoli zakrivil tistega, kar je priznal na procesu, najmanj pa, da bi delal v Dachavu za naciste.

Povedala je, da je imel na rokah sledove mučenja z elektriko in tudi, da je ona slišala, kako so kričali ljudje v sosednji sobi.

Pripravili so ga celo tako daleč, da je rekel, da mu je tudi ona, Hildegard, pomagala pri njegovem delu in da je vedela za njegove »zločine« - tako da mu je morala zalučati v obraz: »Lažnivec!«

Tragedija ostalih jetnikov je bila prav tako nepopisna, toda bila je potrebna zaradi višjih interesov partije.

To sem spoznala že v samici, toda samo deloma. Vloga, ki bi jo morala jaz igrati v ravensbruškem procesu, mi je postala povsem jasna, ko sem se vrnila iz zapora in zvedela za vlogo Vere Albrehtove ter za

njene denunciacije. Namen tajne policije je bil očiten: hoteli so naju izigrati eno proti drugi, zato je napisala Vera proti meni ovadbo, zato je zbirala podpise proti meni, vendar so potrebovali tudi njeno glavo: proti njej in tudi proti nekaterim drugim naj bi pričala jaz. Bi naju že »pripravili« do tega, saj to oni dobro znajo.

»Človek mora spoznati, da obstaja višja vrednota, kot je človeško življenje, višja kot njegova čast, višja kot njegova vest« – To so pravi interesi partije.«

Vera Albrehtova ni bila nikoli komunistka, toda odkar so bili komunisti na oblasti, je bila vseskozi med njihovimi gorečniki in kot taka pripravljena na vsako podlost. To sklepam iz ovadb, ki jih je pisala proti meni.

Tedanji interesi komunistične partije pri organiziranju »izdajalskih procesov«, so bili v tem da so jih »potrebovali«, da se operejo pred Rusijo in Stalinom. Zato smo bili vsi tako surovo žrtvovani in zato so bili pomorjeni vsi »dachavci«. Ko jim vse to ni nič pomagalo, so naredili obrat in se okrenili navidez proti Zahodu.

Nedeljsko popoldne v samici.

Najbolj mračen spomin imam na nedelje. Bile so bolj tihe, še bolj samotne kot drugi dnevi, ko si lahko skoraj ves dan poslušal šume, korake po hodniku, klicanje imen ljudi, ki si jih gonili na zaslišanje ali na delo.

Potem so se trikrat na dan odprla vrata za hrano in potem še za oddajo menažke. Ob nedeljah pa smo dobili kosilo zelo zgodaj predpoldne, nato pa so vrata zaklenili in pazniki so bili prosti. Za vsa tri nadstropja je bil samo en dežurni, ki pa ga sploh ni bilo slišati. Ni bilo ne večerje ne sprehoda.

Tiste dni se je bilo treba še posebej pripraviti za boj s samoto in obupom. Slišalo se je samo bitje lastnega srca in tihe stopinje lastnih korakov. Skozi okno pod stropom, ki je bilo zastrto s širokimi lesenimi rešetkami, nad katerimi so se zgražali tujci – kot sem izvedela pozneje – sta se videla dva ozka pramena neba.

Topoli, ki so rasli ob cesti, so bili videti kot dva živa trakova, kajti njihovi listi so frfotali kot metulji.

To je bil košček življenja, tako skromen, da bi ga zunaj komaj opazila, tu pa dovolj velik, da je vzbudil fantazijo in jo poslal v svet, v naravo, v preteklost.

Zavestno, ali pa tudi ne, sem se ustavljala na stezah otroštva, na potih v mladost, »ki je rodila meni cvetja malo«, a še ob teh redkih cvetovih sem se le malo ustavljala. Prezgodaj sem začela gledati življenje z njegove nelepe strani. Prezgodaj sem se začela ustavljati ob krivicah, ki so se zgodile meni ali pa tudi drugim. Preveč so mi segale v živo, da ne bi že kmalu v meni začel vstajati upor. Te poteze mojega značaja so mi pisale mojo bodočnost, mojo usodo. Premalu in preveč intenzivno sem se začela zanimati za politična in socialna vprašanja. Pri tem sem pozabljala na osebno srečo, o kateri pa sem vedno mislila in upala, da bo nekoč prišla kar tako, sama od sebe. A to je bila le rahla misel, skrita na dnu srca. Ničesar nisem storila sama, da bi se uresničilo tisto veliko pričakovanje, ki je gonilna sila v življenju vsakega mladega človeka. Vedno se mi je zdelo, da imam za ureditev osebnega življenja še dovolj časa. Oh, saj sem se počutila tako mlado, tako polno načrtov – za svoje osebno življenje naj bi imela pred seboj še celo večnost. A okrog mene je bilo polno perečih problemov. Človek z mojim značajem se je moral, a tudi hotel žrtvovati. Življenje me je zgrabilo.

Volja, sodelovati za izpopolnitev socialne pravičnosti, svobode po socialnih načelih, je bila globoka in iskrena. Za ta ideal bi tvegala vse, žrtvovala vse.

Mislila sem, da tudi drugi mislijo tako. Človeku, ki hoče brez pridržka pošteno ravnati, se mora zgoditi to, ker se je zgodilo meni: razočarali so me ljudje, ki so se predstavljali kot idealisti, a ko so se povzpeli v vodstvo, se je izkazalo, da so nesposobni grabeži, hedonisti. To me je razočaralo do dna, do dna se mi je zagnusila ta strašna farsa, ki so ji rekli »socialistični paradiz«. Ta gnus je odločil mojo poznejšo usodo.

V samici sem nešteto krat premišljevala, da je bila moja pot pravzaprav zgrešena.

Nikakor ne mislim, da bi morala tudi jaz stopiti v stopinje drugih in bi se morala okoristiti s položajem. Toda spoznala sem, da človek z mojim značajem ne spada v politično življenje, saj mora doživeti po-

lom. Koliko bolje bi bilo, ko bi se ukvarjala s pisanjem, kar je bila vedno moja skrivna želja in so mi rekli v šoli, da imam dar – pa da bi vsaj malo mislila na moje osebno življenje. In niti ne zavedam se, da recitiram Heineja:

*Medlo ti je oko in čezenj
ti žalostne želje gredo.
Saj vem, zakaj ti je hudo
življenje zgrešil si, ljubezen.*

*Otožno kimaš, hrepenenje
mladosti ne privabi več;
preč je srca veselje, preč
ljubezen, zgrešil si življenje.*

Še en posnetek sodnih zaporov na Miklošičevi ulici v Ljubljani

Tedaj zaškrtno ključ v vratih. Zelo mlad deček v pazniški uniformi plane v celico, nič ne reče, samo gleda me nekaj časa, potem pogleda pod posteljo ter vsenaokrog in vpraša: »S kom ste govorili?« Debelo ga gledam: »Z nikomer.« Zmaje z glavo, me še enkrat začudeno pogleda in zapre vrata.

Tedaj me prešine, da sem glasno recitirala pesem, ne da bi slišala samo sebe. Od tistega dne sem se začela kontrolirati. Prečesto sem se zalotila, da govorim sama s seboj, da se kregam z zaslisevalcem, da nekaj pripovedujem svojemu pokojnemu bratu, kako me je rešil zadrege pri zaslisevanju in izsiljevanju priznanja. Navesti bi morala neko ime, pa sem se spomnila na brata, ki je bil že mrtev. Smejem se, ko se spomnim, kako se mi je posrečila ukana, pa vse to pripovedujem bratu. Mislim, da je bila to neogibna posledica samice: nobenih vtisov, nobene zaposlitve, gole stene, večer polmrak, pičla, skrajno slaba hrana – vse to mora načeti tudi močnejšega človeka, kot sem bila jaz. Posebno ker ni bilo nobene pobude z nobene strani. Nisem imela knjig, časopisa, pa tudi pisma so že davno izostala, da ne govorim o živilskih paketih. Saj nisem nič več čutila lakote, ni mi bilo do vsebine paketa – samo toplega pozdrava sem si želela. Tudi obiski so izostali.

Pozneje sem zvedela, kako je bilo, ko sem v samici zbolela.

Skrajno neprimerna hrana, pomanjkanje svežega zraka, brezdelje in samota – vse to mi je razrahljalo zdravje. Nisem si hotela priznati, da sem bolna, dajala sem si poguma, telovadila sem in recitala pesmi, jih prevajala v tuje jezike, da bi mi minil čas, toda kmalu sem se znašla pred dejstvom, da se ne morem več držati pokonci.

V želodcu sem začutila krče, ki jih z ničemer nisem mogla potolažiti. Nedvomno je bila vzrok lakota, a jaz se tega nisem zavedala. Zaman sem se upirala malodušju, vedno bolj me je skrbelo, zakaj ne dobim nobenega glasu od doma. Ker sem bila lačna se mi je čedalje pogosteje sanjalo, da sem dobila paket z velikimi rezinami slanine, ki mi je najbolj manjkala. Včasih sem se zbudila v prepričanju, da imam v roki velik kos belega kruha. Pa sem mislila, da nisem lačna. Saj od tiste plaže je moral človek prav hitro shirati. Pa zraka mi je manjkalo!

Sprehodi so bili vedno redkejši, večkrat je minilo deset dni, da sem prišla na zrak za dve minuti. Postala sem šibka, da so cunje na meni visele kot na prekli, in ta telesna šibkost je načenjala tudi moje duševno razpoloženje. V hrbtu me je skelelo, kot bi žgal z žerjavico, kot proti koncu v Ravensbrucku...

Končno sem se javila v ambulanto. Več dni ni bilo nič, potem sem pa začela spraševati paznika, ali me je prijavil in kaj pravi glavni bolničar.

Ambulantna paznica mi je prišla povedat, da me bodo poklicali, ko pride glavni zdravnik, udbovski podpolkovnik dr. J Beniger. Malomarno me je poslušal, potem pa naročil bolničarju, naj mi da valeriano.

Drznila sem se prositi: »Ali bi smela leči vsaj po kosilu, ker se ne morem več držati pokonci?« »Na koliko let ste obsojeni?« me je vprašal. Ko sem povedala, da na dvajset let, se je zadril: »Nič ne boste ležali, še tega se manjka, da bi težki jetniki, ki imajo dvajset let, ležali!«

Vrnila sem se v samico. Občutkov, ki so me obdajali, zares ne morem opisati. Sovraštvo, gnus nad temi zvermi sta prevladala vsako fizično bolečino. Najhujše pa je bilo spoznanje, ki seveda ni bilo novo: za to stvar sem jaz toliko žrtvovala, v to stvar sem verjela, takim ljudem sem pomagala na površje! Nič človeškega nisem doživela od njih.

Če slediš svoji vesti in odkloniš »sodelovanje«, si obsojen na smrt, prav tako pa tudi, če pokažeš, da ne moreš misliti z njihovimi glavami.

Ker pa zdaj niso bili več časi, ko bi me lahko enostavno likvidirali, so me obsodili na počasno umiranje...

Prijavila sem se zasliševalcu. Povedala sem mu, da sem bolna, da sem bila v ambulanti, da niti predpisanih zdravil nisem dobila, da mi je zdravnik prepovedal ležati po kosilu.

Zasliševalec je napisal zapisnik: da sem bila že zunaj bolna, da nisem tukaj zbolela, da pa me zdravijo z vsemi razpoložljivimi sredstvi... »Saj ni tako,« sem se drznila ugovarjati.

»Podpišite!« Kaj sem hotela? Kaj bi dosegla, ko ne bi podpisala?

A v resnici sem ostala brez zdravljenja in brez zdravil in tudi leči nisem smela podnevi...

Gotovo bi se bilo slabo končalo z menoj, ko ne bi moja sestra, ki ni dobila od mene, niti o meni, nobenega glasu, neutrudno iskala sled za menoj. Končno je dobila dovoljenje za obiske, ki so mi jih brez vzroka odvzeli: oko inkvizitorja je bdelo nad menoj.

Ko je sestra končno prišla neko nedeljo k meni, so me kar solze polile: od veselja in od nebogljenosti. Saj sem se počutila tako šibko. Vpričo navzočega udbovca sem ji povedala, da sem v samici, da bi zelo želela med druge zapornice v Rajhenburg, če je mogoče kaj storiti. Pa kakšno knjigo naj mi pošlje in poskrbi, da bi mi jo dali...Vse to mi je pozneje omogočil upravnik, dr. Viktor Turnšek, ki je bil do mene še kar človeški. To moram povedati, ker sem doživela tako malo človeškega od teh nestvorov.

Sestra mi je prinesla tudi paket s hrano. Bil je skrajni čas, saj bi sicer v najkrajšem času shirala, čeprav lakote že skoraj nisem več občutila.

Paznik, ki je odpiral paket, se je izkazal vrednega ostalih krvnikov: Ko je zagledal na vrhu ostalih stvari rože, jih je pograbil, vrgel na tla in poteptal.

Žalostno sem ga pogledala.: »Zakaj?« Cinično se je smejal: »Tega tukaj ne potrebujete.«

Zase pa so komunisti dobro vedeli, kako »en cvet, en češnjev cvet, živeti za rešetkami pomaga...«

Toda pravico do življenja imajo samo komunisti. Koliko smo bili storili zanje, kadar so bili v zaporih, in kaj so si oni privoščili, kako ravnajo zdaj z namo! Žal prepozno spoznanje...

Vendar sem si zdaj, ko sem dobila stik z domom, hitro opomogla. Ne samo telesno, tudi duševno. Vsaj en človek, vem, da bo delal zame, da preneha ta težka mora, ki je ležala nad menoj noč in dan.

Silvestrovanje v samici

Vendar sem še dolgo ostala v samici. Prišel je mesec december. Dnevi so bili vse krajši in v celici vedno bolj mračno. Večeri so bili dolgi, dvakrat daljši, ker niso prižgali luči, ko se je stemnilo, marveč šele zvečer pred spanjem. Kako leže človeku mrak na dušo v decembrskih dneh, ve samo tisti, ki jih je preživeljal v samotni celici. Ta mrak pogloblja tišino, pronica človeku v dušo in mraz je še bolj oster. Samota še bolj lega na srce in vzbuja zavest, da ne boš nikdar več med človeškimi bitji. Zavest, da sem izročena tem pošastim na milost in nemilost, mi je vzbujal občutek, kot da bi se plazila okoli mene čudne vrste golazen, ki širi okoli sebe zlobo in sovraštvo.

Včasih se mi je začelo dozdevati, da me je začela ta golazen glodati. Takrat sem imela spet občutek, da se mi odpirajo možgani, da bodo zdaj, zdaj začeli kipeti. Zalotila sem se, da v takih trenutkih glasno govorim, da se branim... Spet so se začele po stenah risati groteskne slike in jaz sem se morala smejati, smejati...

Nenadoma sem se spomnila, da se me je ta smeh loteval že v preiskovalnem zaporu na Poljanskem nasipu, pa potem na sodišču, kadar je bilo le prehudo in misel ni mogla naprej...

Potem sem se zavedla. Zavedla sem se, da počasi prihaja blaznost, a tega sem se bala bolj kot mraza in lakote. Moram priti k sebi, naj velja, kar hoče. Spet sem si izdelala metodo. Predvsem moram s kom govoriti, ne samo s seboj. Vedela sem da so v celici poleg mene Goričanke, ki sem jih poznala iz Begunj. Zdaj pa jih je italijanska vlada zahtevala nazaj in čakale so na odhod v domovino. Enkrat smo se videle na sprehodu.

Ko je šla Mafalda nimo mene, sem ji zataknila listek s prošnjo naj mi da kakšno knjigo, ker sem vedela, da jo ima. Naslednji dan mi je vtaknila v žep lahko italijansko čtivo. Bila sem nepopisno vesela. Potem smo si vsak dan trkale na zid in lahko razločno govorile skozi lonec na steni. Vsak večer so mi zapele: Buona note. Postajalo mi je vse lažje.

Na božični večer so moje sosede ves čas pele božične pesmi, jaz sem jih pa poslušala z ušesom na steni. Nič več me ni preganjal mrak v celici, občutila sem praznično razpoloženje.

Spet me je začelo navdajati upanje, da bo tudi ta težka doba minila, spet se mi je dvignila samozavest: bolje tako, kot da bi se prodala tem ljudem, da bi morala ravnati vse življenje proti svojemu prepričanju.

Knjižico, ki mi jo je dala Mafalda, sem počasi prebiralala, in zdela se mi je neskončno lepa. Bila pa je v resnici prav povprečna zgodbica s srečnim koncem, toda če je človek zelo lačen, mu tudi črn kruh tekne. Kar žalovala sem, ko sem povest prebrala do konca. Kaj naj počnem zdaj? Začela sem jo prevajati v nemščino, seveda brez papirja in svinčnika. Mafaldo sem spraševala za kake angleške izraze - možgani so spet začeli delati.

Tako se je prišlo Silvestrovo. Mafalda mi je povedala skozi steno, da ji je paznica obljubila, da bodo imeli na ta večer zakurjeno in, da bo svetila luč do polnoči. Popoldne sem zaslišala na zunanji strani mojega radiatorja neko piljenje in škrtanje - in čudna slutnja mi je stisnila srce. Čez nekaj časa mi je Mafalda potrkala na steno in rekla: »Kajne, kako prijetno je, ko se greje celica. Pri nas je že popolnoma toplo. Umivamo si lase, ker jih bomo lahko posušile. Dali so nam tudi več vode in se bomo malo umile«.

V moji celici pa je bil mraz. Radiator je bil popolnoma mrzel. Tesno mi je bilo v duši. Tisto škrtanje popoldne: zaprli so obtok pare... Saj sem vedela, kako so hudobni, toda še vedno se jih ocenjevala predobro... majhni so pa hudobni... Čakala sem nekaj časa, potem pa sem potrkala. Ko je paznik odprl, sem vprašala, zakaj jaz nimam zakurjeno.

»Kaj vam ne pride na misel, saj nima nihče zakurjeno!«

»Seveda imajo vsi razen mene«.

»Kako pa to veste?« -

»Slišala sem, ko so popoldne škrtali ob moji vratih, kako so lahko zabrneli radiatorji, ko je šla para skozi nje, samo moji so ostali mrzli. Zakaj?« -

Zmignil je z rameni in rekel: »Jaz ne morem pomagat«.

Tolažila sem se: ne moreš drugega pričakovati od teh ljudi. Tu je samo en korak do kompromisa, ali pa ga ni. In bolje je, da ga ni.

(Konec)

ZVEZA DRUŠTEV SLOVENSКИH
PROTIKOMUNISTIČNIH BORCEV

TABOR

IN KONZORCIJ GLASILA

voščita svojim članom, naročnikom in prijateljem doživeto
rojstvo božjega Deteta

ter zdravja, blagoslova božjega in sreče v Novem letu 2006

Dr. Stane Granda

Morilci bodo umrli, ubiti bodo živeli

Strašna morija leta 1945 ni bila nekaj nepričakovanega niti dokončnega. Bila je nadaljevanje tistega, kar je sprožilo državljansko vojno, bila je napoved tistega, kar se je dogajalo še vse tja do začetka petdesetih let.

Tudi zažig škofa Vovka je del te zgodbe.

Morilcev in zažigalcev niso nikoli našli, čeprav so vsi vedeli zanje.

Razkrivanje najhujše tragedije v slovenski zgodovini je ena največjih značilnosti družbe, v kateri živimo od junija 1945 dalje.

Dolga desetletja so poboje zanikali, čeprav so skrbno bdeli nad množičnimi morišči. Številna so minirali, da bi spremenili njihovo zunanjo podobo. Na nekatera so načrtno zasajali gozdove, tudi za smetišča so jim prišla prav.

Pred zlomom komunizma je bila tišina o njih preglasna, pojavile so se zahteve po razčiščenju.

Najglasnejši in najvztrajnejši pri tem niso bili svojci žrtev, ampak takšni ali drugačni dediči izvajalcev pobojev. Strašnega bremena, ki so

jim ga vsiljevali duhovni in fizični očetje pobojev, niso bili pripravljene več nositi.

Sprva je nekdanja oblast molčala, nato je začela preganjati tiste, ki so to pripoved načeli. Zločinov niso mogli več zanikati, so pa vztrajno zniževali njihovo število. Ko so že priznali poboje, niso mogli več zanikati morišč. Čeprav so nad njimi skrbno bdeli, zlasti okoli 1. novembra, jih do danes niso razkrili. Še več, pri tem niti nočejo sodelovati. Ne vedo zanje, kot ne za sezname pobitih, ki so obstajali še v začetku osemdesetih let.

O odgovornih za poboje so zanje obtoževali naše južne brate.

Celo samomori njihovih »tovarišev«, ki jih je breme razkritja strlo, jih niso ganili. Tudi smrti lastnih ljudi se niso ustrašili.

Število mrtvih, njihova imena in priimki prihajajo na dan. Država pokojnim postavlja spominska znamenja, težave pa ima z napisi na njih. Takšni ali drugačni dediči morilcev na prenesejo napisane resnice.

V letošnjem letu vidimo jasnejše napise na spomenikih. Zvedeli smo tudi za imena odgovornih. To je malo za prizadete, in veliko za Slovenijo.

Nihče nima pravice vsiljevati mnenja, posebno svojcem žrtev, to je ena izmed oblik boljševiskega totalitarizma. Njegovi nosilci se lahko le kesajo. Duh resnice je ušel iz zasutega groba.

Grčarski četniki na sodni obravnavi v Kočevju.

Dr. Natlačen na mlvaškem odru

Franc Stadler-Pepe, »narodni heroj«
in morilec dr. Ehrlicha in dr. Natlačena

MATJAŽEVI VOJAKI

Pesem, najdena med zapuščino obsojenega

*Gore po gorah že kresovi,
šviga plamen visoko naš,
iz naših src done glasovi:
budi se v gori kralj Matjaž!*

*Mi vojska kralja smo Matjaža,
ki pridrvi kot plaz v dol,
da maščevan bo čiča Draža
in narodu odvzeta bol.*

*Ne bomo prej mi mirovali,
da strt bo vrag peterokrak,
ne bomo mečev zakopali,
na plan, neustrašeni junak!*

Ivan Ott

TEHARSKI OTROCI (nadaljevanje)

Nekega dne so se naši »vzgojitelji« začeli zanimati za stopnjo našega šolanja. Natančno so popisali končani razred in kraj šolanja. Ob močni partizanski straži smo odšli v Celje. Razdelili so nas v dve skupini. V prvo skupino so uvrstili osnovnošolce, v drugi pa so bili gimnazijci. Večjo skupino so odpeljali v osnovno šolo, nas pa v gimnazijo.

Zelo čuden občutek po vse preživetem je bil stopiti v ta dom prosvete, o katerem sem sanjal že takrat, ko sem obiskoval četrti razred osnovne šole v Ljubljani.

Čeprav niti hodniki niti razred niso bili zgledni, sem imel občutek, da se po dolgem času vračam v življenje, v novi svet. To ni bil svet, ki so nam ga v pastelnih barvah slikali komunisti, ampak svet, ki sem ga poznal od prej in v katerem ni bilo izobilja, saj sem odraščal med vojno, vendar ni bilo zločinov, ne mučenja in ne Črne vdove. Omamljen od novega doživetja sem popolnoma pozabil, kdo sem in kaj sem. Pozabil sem, da sem sirota brez staršev, brez doma, brez pravic in, da sem prišel iz sveta, kateremu ne pripadam.

Naši stražarji so ostali na hodniku, medtem ko so nas odvedli v prazen razred, kjer nas je čakal profesor. Razdelil nam je svinčnike in papir ter nam narekoval nalogo. Opravljali smo sprejemni izpit oziroma preverjali so stopnjo našega znanja in izobrazbe, da bi ugotovili, ali smo jim posredovali prave podatke, saj dokumentov oziroma spričeval ni smo imeli.

Lotila se me je znana otroška trema. Kako lep občutek je bil zamenjati leseni taboriščni pograd za leseno šolsko klop. Čeprav sta bili trdi obe, se mi je zdelo, da sedim na pernatih blazinah.

Naloga ni bila težka. Najprej smo pisali narek iz znane zbirke Prešernovih pesmi. Potem je profesor posamezno govoril z vsakim od nas, da bi preveril naše znanje zemljepisa in zgodovine. Na koncu smo morali rešiti še nekaj matematičnih nalog.

Osredotočil sem se na delo, da bi tako za trenutek odvrnel vso težo spominov.

Z lahkoto sem rešil vse naloge in bil sem uspešen, kot se je izkazalo pozneje. Trije smo opravili ta svojevrsten sprejemni izpit za sprejem v celjsko gimnazijo.

Po izpitu so nas spet predali partizanom in potem ko smo se pridružili osnovnošolcem, smo se peš napotili iz mesta v »naš dom«.

Pot je bila dolga, približno pet kilometrov, vendar se nam ni zdela dolga niti naporna. Bili smo v šoli, srečavali smo ljudi, ki so se zvedavo obračali za nami, videli smo mesto in življenje v njem, čutili smo, da se vračamo v življenje in vse to nas je napolnjevalo z radostjo. Bili smo tako srečni, da smo zapeli celo nekaj pesmi.

Partizanskemu spremstvu je to godilo. Pred javnostjo smo pokazali, kako očetovsko skrbijo za nas otroke, svojih sovražnikov.

Šele, ko so nas začeli vspodbujati da naj pojemo partizanske pesmi, smo se hitro streznili in se vrnili v grenko resničnost. Nehali smo peti slovenske narodne, toda še na misel nam ni prišlo, da bi peli sovražne. Seveda to našemu spremstvu ni bilo po volji. Tako smo oboji prispeli slabe volje v naše taborišče. Tam pa je nas čakalo novo, žalostno presenečenje. V času, ko smo bili v mestu so naši najmlajši izginili brez sledu.

Deklice, ki so požrtvovalno skrbele za malčke in jim bile kakor

mamice, so kljub dodatnim skrbem, ki so jim bile naložene, obupno jokale in klicale po imenih svoje varovance. Toda zaman. Malčki so izginili in nihče razen Črne vdove ni vedel, kam.

Komisarka in ostali partizani so se zavili v kopreno molka. Ker se deklice niso pomirile in ker so tudi fantje skoraj glasno protestirali, se je partizanka odločila, da nas z nesramno lažjo premoti. Oni naj bi bili premeščeni v Celje v novi dom, kjer bodo imeli boljšo nego in vzgojo.

Komisarki nismo verjeli, saj smo jo dobro poznali in vedeli, da je vsega zmožna.

Naš dvom je bil podkrepjen z dejstvom, da nihče izmed nas nikoli pozneje ni ničesar videl ali slišal o kateremkoli od teh malčkov, niti jih niso omenjali.

Tinca je žalovala za Marjanco in Tončkom saj ju je iskreno vzljubila. Tudi meni ni bilo vseeno, ker ju ni bilo več, pogrešal sem ju. Z izginotjem Stanka in sedaj še teh dveh, se je naša mala skupina prepolovila in skoraj razpadla.

Vsi po vrsti smo se počutili krive za izginotje naših malih prijateljev - sotrpinov. Če ne bi bilo šole...!

Po odhodu malčkov se je naše življenje bistveno spremenilo. Ni nam bilo treba nositi toliko vode kot prej. Deklicam ni bilo treba toliko prati in jim ni bilo treba paziti otrok in jih pestovati. Pri Petričku nas je ostalo nekaj manj kot štirideset.

Šole nismo pričeli ob začetku leta in že smo mislili, da je bil naš odhod v šolo le prevara. Bilo je res nekaj tega.

Nekega dne pa so nam razdelili svinčnike, radirke in po en zvezek ter postrojene v dve vrsti zastražene odvedli v mesto.

Naša obleka je bila v klavrnem stanju. Bila je sicer oprana in čista, za kar so skrbele naše deklice, toda zakrpana s pisanimi zaplatam in pisanim sukancem.

Nekatere luknje niso imele zaplat in prenekateri rokav je visel žalostno.

Čevlji so bili oguljeni in raztrgani, frizure pa smo imeli kot jamski ljudje.

Šele sedaj, ko smo prišli v svet med odrasle in druge otroke, sem opazil kakšni smo. Poleg mene je korakal mlad fant v srajci s kratkimi rokavi.

Na obeh laktih je imel velike osušene kraste. Kdo ve, kje in kdaj so ga pretepli.

Jaz sem bil z razbitim kolenom, deklica za menoj pa z očesno modrico, verjetno spomin na Črno vdovo.

Toda pod obleko se niso videle podpludbe niti sledovi brazgotin komisarkinega biča ter pečati partizanskih pasov.

Naš zunanji videz je bil povsem neokusen. Kup nesreče v cunjah, ki so ga zastraženega vodili v šolo. Za nepoznavalce nismo bili dijaki, ampak majhni prestopniki, kriminalci, ki jih policija pelje v zapor.

Črna vdova nas je pospremila na pot v šolo s svarilom:

»Niti trenutek ne smete pozabiti, da ste državni sovažniki. Mi smo vam kljub temu omogočili prevzgojo ter vrnitev v normalno življenje. Od vašega vedenja v šoli, je odvisna usoda vsakega posebej. Kdor bo odpovedal, mu ni pomoči.«

Njene besede nas niso prevzele, preveč groženj je že izgovorila in predobro smo občutili njene vzgojne metode.

Od nje je bilo le mogoče pričakovati zgolj nasilje v vseh oblikah. Čudili smo se, da si ni privoščila zadovoljstva, da bi nas sama odvedla v šolo z bičem kot živino.

Lezli smo po cesti ob Savinji, zatopljeni vsak v svoje misli. Tudi med seboj se nismo pogovarjali. Prek lesenega mostu smo prišli do prvih mestnih ulic. Tukaj so nas ločili. Nas tri gimnazijce je prevzel partizan in nas odgnal proti gimnaziji. Drugi so se napotili proti osnovni šoli.

Pospremili so nas v zbornico, kjer nas je čakal ravnatelj.

Odpeljal nas je v učilnico v prvem nadstropju. Niso nas predstavili našim sošolcem. To je opravil profesor še pred našim prihodom. Kako nas je predstavil, ne vemo, toda glede na nadaljnje dogodke smo sklepali, da ni varčeval z grdimi besedami.

Pomešal nas je med ostale dijake, zaradi knjig, ki so jih domači otroci imeli, mi pa ne. Po dva sva uporabljala eno knjigo vendar samo med poukom. Naša imena in priimke so zapisali v šolski imenik. S svojim vpadom v razred smo prekinili učno uro slovenskega jezika. Pričakovali smo, da bo hotel profesor preveriti naše znanje. Brali smo iz berila, razčlenjevali osnovne slovnične pojme, pripovedovali o književnikih, nato pa vsi skupaj pisali narek.

Profesor je bil zadovoljen z nami, učenci pa so se nam posmehovali zaradi našega ljubljanskega narečja.

Ura je hitro minila, profesor je vzel dnevnik in odšel iz razreda. Dijaki so bučno planili za njim.

Naša trojka je ostala v razredu. Bili smo zmedeni. Saj nismo vedeli, kako naj se vedemo in kaj naj počnemo. Stali smo v kotu učilnice in molče gledali na dvorišče, kjer je vrelo otrok. Dijaki iz ostalih razredov so skrivaj skozi priprta vrata pogledovali v razred in nas radovedno opazovali. Bilo nam je zelo neprijetno, vendar si nismo znali pomagati. Zvonec, ki je oznanil konec odmora, je prinesel olajšanje. V razred je prišel nov učitelj. Imeli smo matematiko, in sicer dve uri. S tem se je za nas prvi šolski dan končal. Vtaknili smo svinčnik in radirko v žep, zvezek v roko in šli proti izhodu, kjer nas je čakal partizan. Stotero radovednih pogledov nas je pospremlilo z molkom, občutil sem jih v dušo. Bilo me je sram, ker sem bil oblečen kot ciganski otrok. Nisem imel šolskih potrebščin in pred šolo me nista čakala mamica in ata, temveč oborožen partizan. Šli smo v njegovem spremstvu, brez ostalih otrok, samo mi trije. Vso pot nismo spregovorili besede. Partizan nas ni vprašal, kako je bilo, kaj ste se učili, ali je profesor strog. Mamica bi vse to vprašala in še mnogo... Partizan pa je bil mrzel kot avtomat.

Ostali otroci so že bili v domu, saj se je njihov pouk končal zgodaj. Razdelili so kosilo.

Jed je bila grenka in jedli smo molče. Vse mogoče smo premišljevali.

Bil sem razočaran. Tako hladen sprejem in pa bili smo bele vrane med črnimi. Nismo pripadali tej jati. Bili smo tujci v tem daljnem kraju. Tolažil sem se, da se bo čez čas spremenilo.

Sporočili so nam, da zaradi pouka dopoldne ne bomo nosili vode in prali perila, temveč popoldne in tudi politično predavanje se bo skrajšalo na eno uro dnevno, da bo čas za naloge in učenje.

Dobro, to je vendarle malo bolje, kot so nam grozili. Morda ne bo več kazni, nekoč se bomo morda rešili tudi te ječe.

V šoli pa smo razločno čutili, kako se proti nam dviguje odpor. V času pouka so nam jemali knjige, iz katerih smo se skupaj učili. V odmorih je nekaj domačih dijakov ostalo v razredu, da so videli, kaj

delamo. Svoje zvezke, knjige in svinčnike so pred nami skrivali v torbice.

Hoteli so nam dokazati, da smo nepridipravi, ki jim ne zaupajo in ki se jih razred boji.

Najtežje je bilo takrat, ko so dijaki iz svojih torb izvlekli malico in uživali ob njej, ne da bi videli, da nam njihovo cmokanje, žvečenje povzroča trpljenje in še večjo lakoto, ob praznih rokah, potisnjenih globoko v žep.

Motilo nas je tudi, da so se pogovarjali z našim stražarjem. Nas niso ničesar spraševali, ampak so nas prezirljivo, nemo opazovali.

Ko smo se drugi dan vrnili iz šole, smo komisarko prosili, naj nam da kos kruha za malico, kajti ne moremo samo gledati, kako drugi otroci jedo.

Prošnje ni niti do konca slišala, ko je v nas zarobantila znane kletvice.

Kaj si sploh mislimo, da nas bo država pitala in da jo že sedaj stanemo več, kot smo vredni. Hrano nam bo še zmanjšala, saj majhnih otrok ni, mi pa ne potrebujemo toliko, saj smo že zreli.

Ostalo je pri starem.

Moj sošolec se je pričel čudno vesti. Ves čas je vihal nos in se predal na konec klopi. To je bilo v prvih urah pouka. Končno me je vprašal:

»Ali nimaš doma vode? Ali te tvoja mama ne more okopati in dostojno obleči, da ne boš izgledal kot cigan in da ne bi smrdel kot ovca?« Bilo bi je, kot da me je zadela strela. Te besede so me zadele naravnost v srce. Globoko sem ga pogledal in skoraj z jokajočim glasom zlogoval:

»Jaz, jaz nimam mame, niti nimam druge obleke. To je vse, kar imam na sebi.«

»Smrdiš kot oven!« mi je grobo zabrusil in me premeril od vrha do tal.

»Saj se kopamo in našo obleko perejo deklice«, sem se skušal opravičiti.

»Oven!« je skoraj zavpil in odšel iz razreda.

Po tem razburljivem dogodku smo imeli zemljepis. Nekdo je pričel beketati. Temu se je pridružil še eden, potem tretji in ves razred je prasnjal v smeh.

Učitelj jih je s strogim glasom miril in vprašal, kaj to pomeni.

»V razredu so ovce,« je odgovorilo hkrati nekaj dijakov.

»Kakšne ovce?«

»Prave ovce, ki smrdijo«. Otroci so pogledali nas tri in se smejali. Zardel sem od besa in sramu. Najraje bi skočil v nesramneže. Ali ni dovolj, da nas muči Črna vdova? Sedaj pa še ti smrkavci.

Učitelj je umiril razred, se malo zamislil in pričel predavati o ovcah.

Pričel je z biblijo, opisujoč Jezusovo rojstvo v Nazaretu in ovce, ki so ga grele s svojimi belimi kožuščki.

Govoril je dolgo in poučno, brez odmora, tehtajoč svoje besede.

Razred ga je pozorno poslušal. Razumel sem, kaj je hotel povedati s tem predavanjem. Ostali ga niso razumeli, ali ga niso hoteli razumeti.

To je bila zadnja ura tega dne. Poslovil sem se od učitelja z dolgim toplim pogledom, medtem ko so sošolci neumno meketali in se izzivalno obnašali.

Vsi trije smo se pognali na ulico, da bi zbežali pred žaljivkami. Nekdo je vrgel kamen za nami, vendar nas ni zadel.

Po znani poti smo hiteli proti domu, razburjeni in jezni, da naš stražar ni ukrepal.

Naslednji dan smo šli v šolo s strahom in s podvojenimi slabimi občutki ter trdno odločeni, da bomo branili svojo čast, če bi nas spet hoteli žaliti.

Ponovila se je zgodba iz prejšnjega dne. Toda sedaj se je pritisk na našo trojko še povečal. To ni bilo več otroško zbadanje, ampak načrten pritisk na nas, da bi prostovoljno zapustili šolo.

Razred ni samo beketal, temveč so nas zmerjali z raztrganci, ušivci, potepuhi, izdajalci.

Pri tem je posebno izstopal nek debelinko, ki mu ni bilo nikoli dovolj žaljivk. Kakor hitro so njegovi partnerji malo popustili, jih je začel zopet ščuvati zoper nas.

Tega smo v odmoru vzeli na piko.

»Kaj imaš proti nam?« ga je vprašal najmočnejši iz naše trojice, ter ga z obema rokama grobo zgrabil za prsi, midva pa sva ga tesno obkolila.

Fant se ni ustrašil. Kot kaže je že računal na to.

Glasno je zaklical nekaj imen ter mojemu prijatelju porogljivo rekel:

»Kaj imam proti tebi? To imam proti tebi!«
in mu pljunil v obraz ter zarenčal:

»Ti banditski potomec, boš že dobil, kar zaslužiš!«

Več ni utegnil reči. Med tem se je opljuvani prijatelj odmaknil, tretji iz naše trojke pa je z vso silo udaril debelinka v njegov debeli trebuh.

»Uh!« Debelinko se je zvil naprej. V tem trenutku sem ga še jaz udaril z vso močjo od zadaj.

Ko sem mislil ponoviti udarec je pričela po meni padati ploha udarcev. Bili smo obkoljeni od krdela otrok, ki so se besno vrgli na nas.

Bili so nas s pestmi, vlekli za lase, za srajco, brcali z nogami.

Pred tolikšno močjo smo bili nemočni.

Šolski zvonec, ki je prevzel vlogo gonga v boksarskem ringu, nas je rešil.

»To je šele začetek!« so nam grozili sošolci in si uravnavali obleke in lase.

V klop sem se privlekel kot pretepen maček. Telo me ni bolelo, saj sem imel v taborišču dober trening. Udarci otrok se ne morejo primerjati z udarci Črne vdove in njenih partizanov.

Bolela me je ranjena duša. Bolela me je psovka – banditsko potomstvo!

Spoznal sem, da sošolci vedo o nas vse in da nas ne marajo. Ali je to mogoče, da so vsi ti otroci partizanski?

Ni še dolgo tega, ko sem sedel v nekem drugem razredu, na neki drugi šoli, kjer smo bili vsi prijatelji. Kaj se je torej čez noč spremenilo? Kaj smo jim storili, da nas tako sovražijo?

Ta dan niso več izzivali. Vedli so se, kot da se ni nič zgodilo. Edino moj sošolec iz klopi se je odmaknil od mene in vzel s seboj tudi svojo knjigo, katera naj bi služila služila obema. Nisem se mu niti poskušal

Ivan Ott pri prvem sv. obhajilu l. 1944

približati. Tudi druga dva moja prijatelja so bojkotirali na ta način. Nisem mogel več spremljati pouka in se osredotočiti na učenje. Nestrpno sem čakal na konec ure.

Kakor hitro je zazvonil zvonec, so otroci stekli na dvorišče in tam čakali na našo trojko. Tudi mi smo zapustili razred in stekli do ulice, kjer nas je čakalo partizansko spremstvo. Nehote sem pričel verjeti komisarki, da so partizanski vojaki naša zaščita pred razjarjenim narodom. Toda kakšnim narodom? Ustrahovanim in sovražno nahujskanim, ki mu gre edino za svoje preživetje, za kar uporabi vse možne metode?

Kot divje ose smo privihrali na gimnazijsko dvorišče in podrli vsakogar, ki se nam je stavil na pot. Množica pa nas je vendarle uspela ustaviti. Tepli so nas s torbami, pestmi, brcali. Med udarci smo se prebili do ulice, kjer nas je čakal partizan. Obstali so in niso stekli za nami.

»Niste ravno prijatelji!« je zamrmral stražar in se napotil za nami, medtem ko so razjarjeni otročaji vpili za nami: »Razcapanci, pritepeneci, smrdljivci!«

Do smrti žalostni smo stopali po celjskih ulicah, korak za nami pa partizan s puško. Ob tem sem se spomnil tistega našega prejšnjega križevega pota, tudi po celjskih ulicah, le da so bili ljudje sočutni takrat, in nas niso zmerjali.

Bili smo pošteno oskubljeni. Eden je imel odtrgan rokav, drugi raztrgano srajco, zatečeno oko, izpuljen pramen las. Jaz sem imel prek celega lica krvavo odrgnino.

Ko smo prišli do lesenega mostu, nam je stražar ukazal, naj se umijemo v reki. Hladna voda mi je blažila bolečine. Ob pogledu na svojo podobo, ki sem jo videl v vodi sem se prestrašil. Razmršeni lasje, upadla lica, brazgotina na licu, krvava srajca.

Ko smo prišli na posestvo, nas je komisarka takoj opazila. Spraševala nas je, kaj se je zgodilo, da smo tako »karambolirani«. Vsi trije smo molčali. »Premlatili so jih dijaki v šoli!« je povedal partizan.

»Tako torej! Jaz vas pošljem na državne stroške v šolo da bi se kaj pametnega naučili, da bi postali koristni državljani, vi, razbojniki pa nimate drugega dela, kot da povzročate nered v šoli.

Ostanek dneva boste preklečali na pesku.«

»Vidva slecita srajci, da ju bodo zakrpali, a ti, »me je ogovorila«, sleci srajco, da jo operejo!«

»Če se bodo v šoli samo enkrat pritožili nad vami, boste videli svojega Boga!« nam je zagrozila Črna vdova in odšla. *(Nadaljevanje)*

DOMOBRANCI – CVET SLOVENSTVA

Po šestdesetih letih nenehne komunistične propagande, ki je imela monopol nad vsem dogajanjem, imajo mnogi, posebno pa mladi, napačno sliko o slovenskih junakih, ki so se z golimi rokami uprli obo-roženemu nasilniku komunistu.

Ko se ni dalo več prenašati groženj in umorov, so se vaški fantje organizirali v straže in pozneje v domobrance. Že ime samo pravi, da so branili slovenske domove, ljudi in skromno premoženje vaščanov.

Ko so jim Nemci dali orožje, so dobro vedeli, da ga dajejo sovražniku, ki pa je vendar le pošten nacionalist, ki se bori proti še večjemu nemškemu in domačemu sovražniku, revolucionarju komunistu.

Že preko 1500 Slovencev so z mučenjem pomorili partizani, do časa ko se je sprožil prvi domobranski strel na zločince.

»Dovolj! Tudi mi imamo pravico živeti«, je bil klic domobrancev.

V nobenem primeru pa niso domobrancevi prevzeli nemške ideologije. Enako je bilo pri Fincih, ki tudi niso izročili Židov Nemcem.

Šentjoški domobrancevi z generalom Rupnikom - častnik z brado za generalom je Jože Kavčič

V nobenem primeru pa niso domobranci prisegli Hitlerju, kot pišejo celo razni Snoji in Kuharji iz angleškega zavetja, temveč povejmo jasno in glasno: Domobranci so prisegli pred Bogom, da se bodo bojevali za slovenski narod, proti rdečim boljševikom, ki so varno pod okupatorjem in v pomoči zaslepljenih zaveznikov, zažgali krvavo revolucijo, za prevzem oblasti, s tiranijo in pomori!

Domobranci in Finci niso mučili civilistov in ujetnikov, kot je bilo v »modi« pri komunistih. Za njimi niso ostajale požgane vasi in grobovi.

Domobranci so bili prava slovenska vojska. Na čelu so imeli slovenske kokarde in borili so se pod čisto slovensko zastavo.

Na zborovanjih in slavjih, ki so jih prirejali, so bile navzoče množice, posebno mladina je bila navdušena. Spremljale so jih številne narodne noše. Prav tako so padle domobranci na zadnji poti pospremile cele vasi, posebno še na pokopališče na ljubljanskem gradu, kjer je bila navzoča velika množica, ki jim je želela zadnji pozdrav.

A rdeči tudi teh grobov niso spoštovali. Izravnali in zabrisali so jih.

Po gozdovih, kjer je bile vidne sledi pomorjenih, mučenih žrtev, so jih domobranci izkopali in prenesli v blagoslovljeno zemljo.

Življenje v zavetju domobrancev je bilo varno in mirno. Njihov general Leon Rupnik je zahteval, da Nemci prenehajo streljati talce in družinam zaprtih je dajal socialno pomoč.

Naši borci so se borili za pošteno, pravno Slovenijo. Odklanjali so tako Stalinovo kot Hitlerjevo nasilje! Nihče ni iz ljubezni do ponorelega divjaka Hitlerja, odšel v domobranci.

Večna slava Vam junaki! Počivajte v miru!

Svetislav Kolarović
profesor in finski rezervni podoficir

NAŠ MILAN ZAJEC – 80 LETNIK

Ker je bil Milan prvi, za katerega smo v zdomstvu zvedeli, da se je rešil iz brezna v Kočevskem Rogu, se ga med slovenskimi zdomci ves čas drži čar spoštljivega občudovanja, posebno še, kadar ga srečamo v njegovem živem liku dolenskega fanta, kakršen je prišel v veliki svet svobode iskat.

Kar pa še posebej vzbuja naše spoštovanje, je, da od trenutka, ko se je živ pojavil med nami, s ponosom in značajnostjo izvršuje zapoved poslanstva pristnega, načelnega in odločnega borca za svete ideale slovenstva. V svojem poslanstvu vidi in čuti vse tiste ti-soče domobrancev, ki so mu umirajoči v breznih v strašnih mukah naročali:

»Operi našo nedolžno kri!«

Sedaj je Milan bolan, zaprl se je v svoj svet, kajti preveč je bilo nečloveškega trpljenja, preveč doživetega ob satanskih orgijah divjakov - partizanov.

Milan je bil rojen 8. oktobra 1925 v vasi Veliki Gaber na Dolenjskem, kot kmečki sin v družini 13. otrok (11 bratov in dve sestri). Pet bratov - domobrancev so kruto pobili partizani.

Ob kapitulaciji Italije se je pridružil vaškim stražarjem, ko pa je bilo ustanovljeno Slovensko domobranstvo, je Milan pristopil k fantom na postojanki v Trebnjem.

Sredi decembra so bili mladoletni domobranci poslani v Ljubljano na vežbanje. Prav takrat je bil pogreb 34 domobrancev, padlih v obrambi Kočevja, in Milan je bil odbran, da je skupaj z drugimi, nesel eno izmed krst na Orlov vrh ljubljanskega gradu.

Takole pripoveduje Milan:

»Po potrebnem vojaškem izpopolnjevanju smo bili v začetku januarja 1944 poslani na teren. Dodeljen sem bil oklopnemu vlaku na Rakeku. Patruljirali smo od Postojne, preko Šentpetra na Krasu, do Logatca. Maja meseca pa je bil naš oklopni vlak premeščen v Borovnico. Z njim smo nadzorovali progo Logatec - Ljubljana. Meseca januarja pa je bil naš vlak premeščen v Kočevje, kjer sem ostal do konca vojne.

Dne 2. maja 1945 okrog polnoči smo zapustili Kočevje. Naš oklopni vlak je bil določen tudi za evakuiranje domobrantskih ranjencev. Zaradi oviranja Nemcev, pa je bilo to nemogoče. Sam od naše enote, sem se takrat znašel na Koroškem, v Vetrinju.

Dne 29. maja 1945 sem bil vrnjen in Vetrinja v sklopu artiljerijske divizije. V Kranju sem se srečal z brati. Bilo nas je šest, ki smo čakali

kakšna bo naša usoda. Najmlajši, Ciril, je bil ločen med mladoletnike, ostalih pet bratov pa smo bili poslani na morišče v Kočevski Rog. V Kočevje smo prispeli 2. junija ob svitu - bilo je približno 2000 domobrancev -, kjer nas je čakalo veliko število partizanov. Čez dobre pol ure sem bil s svojimi brati odpeljan na morišče. Vsa ta skupina je bila druga in tretjega junija pobita. Sledile so tudi druge skupine domobrancev, tudi taki, ki niso bili vrnjeni iz Avstrije.

V brezno sem padel 2. junija zjutraj, tako kot moji štirje bratje. V breznu je bilo ogromno število mrtvih, umirajočih in ranjenih domobrancev. Še žive sem razvezoval in prosil Boga, naj me reši.

Po petih dneh se mi je posrečilo doseči rob brezna. Previdno sem se oziral naokoli in ko sem ugotovil, da ni nikogar blizu, sem se z zadnjimi močmi pognal v goščo. Po nekaj dneh tavanja sem prišel do vasi Otavice blizu Ribnice, kjer so mi dobri ljudje dali prvo pomoč in hrano. Nikdar se jim ne bom mogel dovolj zahvaliti.

S pomočjo škofa Stanka Leniča sem aprila 1946 prišel v Gorico. Ne smem pozabiti družin Žakljevih in Malovrhovih iz Št.Jošta, ki so mi veliko pomagale pri prehodu meje. Dobri Bog jim bodi stoter plačnik!

Potem sem bil v begunskih taboriščih v Italiji, od koder sem 6. januarja 1948 prišel v Argentino. Od 19. septembra 1960 dalje pa živim v združenih državah Severne Amerike.

S ponosom lahko povem, da sem od vsega začetka član Tabora DSPB v Clevelandu in večkratni predsednik društva.

To je v kratkem vse.«

To je v kratkem vse - tako preprosto! Ko pa vendar vemo, koliko je krvave zgodovine v Milanovem kratkem življenju in koliko stradanja, neprespanih noči, žrte, pa potem odpovedi, skrbi in prizadevanja na predsedniškem mestu Tabora.

Milan bi imel vso pravico razlagati svojo usodo ter svoje zgledno, načelno delovanje, vendar Milan je tih in delaven.

Svoje poslanstvo je izrekel tisočem mrtvih sobojevnikov v breznu Kočevskega Roga, saj nam ga Bog vrnil živega, da je poslej živa priča in neumorni glasnik za BOGA - NAROD - DOMOVINO.

MILAN! Vsi člani Tabora in prijatelji Ti kličemo:

*Zato pozdravljen, naš junak,
apostol mrtvih, živ med nami,
jobov slovenskih krepki glas:
cel svet spregledal bo,
ker domobranci ubiti -
prosijo za nas!*

Miha Žužek

»To so bili drugi časi«

Bil je čas pred več kot četrto stoletja. Takratni nadškof, dr. Jože Pogačnik je bil, kakor vsako leto povabljen na novoletni sprejem pri republiški vladi. Pozneje je pripovedoval:

»Srečal sem se tudi z gospodom Mitjo Ribičičem, ki me je svoj čas obdeloval zaporu.«

»Midva se pa že pozna«, sem ga pozdravil

Namrdnil se je: »To so bili drugi časi!«

Odpravil se je k drugi mizi.

»Drugi časi?« Da, pozdravljali smo se z brzostrelkami, tisoč Slovencev je bilo pobitih, preden je počil prvi strel proti partizanom. Vse za zmago revolucije, deset tisoče mrtvih...

Takrat je bilo to početje videti pravilno.

Le počasi se je svitalo, kako zločinsko je bilo.

So dogajanja, ki so tako strahotna, da nikoli ne zastarajo. Genocid sodi mednje.

Človeštvo se brani pred njimi z najvišjimi kaznimi. Nekatere države seštevajo kazni v odmerah z nad tisoč let. Recimo: deset let za vsak umor.

Koliko to znese za tisoč ali dvajset tisoč pobitih?

Letos poleti so nas pretresli podatki, da so odkrili dokaze o vpletenosti naših nekdanjih najvišjih funkcionarjev v to žalostno zadevo.

Domnevno naj bi bil med njimi tudi prej omenjeni policist. Med sodelavci je bil tudi prof. dr. Ljubo Bavcon. Kaj bo ta danes povedal?

Gladko je priznal, da je šlo za genocidna dejanja. Toda – jugoslovanska zakonodaja je to vnesla šele nekaj let po izvršenem dejanju.

Toda pri genocidnosti gre ravno za to, da se v prihonosti prepreči vsakršno izigravanje zakona. Če je bil storjen genocid, je vseeno, če je bil vpisan na kakšen papir ali ne. Če se tega sodstvo ne drži, je pravo samo potuha.

Če se pijani fantje stepejo, so kaznovani, krivci za tisoče fantov pa...

Nisem za to, da se gremo, kdo bo koga. A sodišče mora opraviti svojo nalogo, da stvari postanejo prozorne. Brez tega se bomo še naprej dušili v strupeni megli zgodovine.

Zakonodaja pozna tudi meje, ko kdo ni več sposoben prenašati kazni. Prav. Dovolj bo, da sam premleva svoje življenje, potem ko je bil pravično obsojen!

Vladimir Kos

Tito kolaboracionist

Zgodovinar Gerhard L. Weinberg je na 1154 straneh v angleščini izčrpno podal zgodovino druge svetovne vojne v knjigi

»Svet z orožjem v roki«. Globalna zgodovina 2. svetovne vojne. (V izvorniku: A World at Arms. A Global History of World War II. Cambridge U.P. 2005, 2. izdaja)

»Od časa do časa so četniki skušali doseči premirje z Italijani – kar se jim je včasih posrečilo – Tito pa se je trudil in trudil, pa ni mogel doseči premirja z Nemci. Mnogo mu je bilo na tem, da bi dosegel dosegel prilagoditev, ker se je bal tega, česar so se četniki nadejali – izkrcanja zahodnih zaveznikov. Tito je ponudil svojo nevtralnost, da bi tako Nemci invazijo lahko dobili. Moskva mu je odsvetovala in Hitler je ponudbo zavrgel.«

V opombi na str. 1060 citiram Weinbergerja, »Glaise Horstenau Dokumente« in zgodovinarja dr. Clausa Grimma v Hitlerjevem glavnem stanu, ki poroča, da je Hitler zavrnil Titovo ponudbo s besedami:

»Z revolucionarji se ne pogajam!«

Prav je, da spoznamo, da ima beseda »kolaboracionist« negativnen

pomen le, če se komunistična partija odloči, da koga ožigosa s to oznako, sicer pa, kadar je prav partiji, je isti pomen pozitiven.

Ali ni bila prav Sovjetska zveza največji kolaboracionist nacistov, dokler jo oni niso napadli?

Citiram Weinbergerja, str. 164: »Iz moskovske perspektive, je Nemčija ogromno pridobila z nemško-sovjetsko kupčijo.« In na isti strani:

»Še glasnejše kot Berlin so Moskva in komunistične stranke po svetu pritiskale na London, da naj se hitro pobota z Nemčijo«

Str. 183: »S pomočjo Sovjetov so Nemci osvojili Poljsko, Norveško, Dansko, Francijo, Nizozemsko, Belgijo, in Luksemburg«

Izšla je knjiga v založbi Celjske Mohorjeve družbe prevajalca in pisatelja Janka Modra, z naslovom: Dr. VALENTIN MERŠOL IN SLOVENSKI VELIKI TEDEN

Knjiga je posvečena MILKI, domnevamo, da Meršolovi soprogi, in domobrancu FRANCETU, pisateljevemu bratu.

Knjiga ima 405 strani. V uvodu pove pisatelj, da je poznal V. Meršola, »ker pa sva kar nekaj časa živela ob istem času in deloma v istem kraju«, opisuje dogodke, ki so spremljali dr. Valentina Meršola, v času mladosti v domači hiši in »njegovi« Radovljici, pa ob »očetovem vlak«, predvsem pa v trpljenju I. svetovne vojne, še posebej v ujetništvu, pa potem po II. svetovni vojni, ob prevarah komunistične revolucije, ljudstvu lažno prikazane kot osvobodilna fronta, in končno, Meršolova vloga v veliki slovenski tragediji- vračanje domobrancev in civilistov v roke slovenskih morilcev.

Pisatelj Janko Moder zasluženoma prikaže primarija dr. Valentina Meršola kot junaka, ki je v usodnem trenutku kot slovenski David, stopil pred vsemogočnega zavezniškega Goljata in ga spomnil na zavezo človečnosti!

Moder pravi: »Pri zbiranju gradiva in pisanju si nisem posebej prizadeval za izčrpnost, temveč bolj za vsestransko osvetlitev vprašanj. Nad vsem narodom visi moreča prastara krivda nepokopanih in tudi še živih mrtvecev, kakršni še zmeraj neodrešeni hodimo drug po drugem

na tako rekoč enem samem grobišču, saj vera v etiko in moralo ni le vprašanje krščanstva, je tudi glas vesoljne človeške vesti.«

Pisatelj osvetli dejstvo, da je bila »v začetku aprila 1942 na pobudo Draže Mihajlovića v Sloveniji ustanovljena Slovenska zaveza, v kateri so bili zastopniki petih nekomunističnih strank in ki je v bistvu nekaj časa predstavljala edini organiziran odpor tako proti okupatorju kot proti komunistom.«

Na strani 128 pravi: *»Ko je bila mera komunističnega nasilja polna ali prepolna, so v Šentjoštu in Begunjah pri Cerknici, (celo že zdavnaj prepoznano) konec julija 1942 vstali vaški fantje in se pred nasilnimi partizanskimi strahovalci združili v vaše straže.«*

Omeniti moram, da je v resnici že pred tem datumom, 17. maja 1942 Slovenska zaveza postavila na teren prvo Nacionalno ilegalo, ki ni imela namena da bi se spopadla s partizani. V skladu z znano spomenico partije, »da bo vsak kdor bi se boril proti okupatorju izven OF smatran za izdajalca in bo ustreljen«, je šele po tretjem napadu partizanov na Nacionalno ilegalo, ta prešla v odprt boj s partizani.

Prav tako na strani 133: *»Ob razsulu italijanske vojske bi se na našem ozemlju najbrž lahko marsikaj drugače zgodilo, ko bi bile sile odpora enotne. Bile so tako rekoč v medsebojni državljanski vojni.«*

To izjavo bi popravil s tem, da smo bili v vojni samo s partizani. In še z njimi do 8. septembra 1943! Po tem datumu je prenehalo naše sovražstvo do partizanov, kajti pričakovali smo zahodne zaveznike. Vendar so partizani ilegalo zahrbtno napadli v Grčaricah in Turjaku.

Stran 208 *I. K. Teharje, krvave rane* – pravilno krvave arene.

»Vse te ali vsaj njihovo prvo skupino je vodil poročnik I. K.«

Na postaji v Lescah nista bili dve ali celo več skupin. Bila je ena sama skupina.

Na hitro sem uredil zbor in odšli smo v »koloni po eden«, smer je bila postojanka na Brezjah. Ko smo prišli tja posadke ni bilo več, le trije motoristi so se pripravljali, da odpeljejo. Prosil sem jih, da gredo na Lesce, če je še kdo ranjencev, ki bi mogel z nami.

Str. 218. *»Domobranski bataljoni so razbili partizanski obroč.«*

Drugi udarni – Rupnikov bataljon je partizane nagnal od mosta, da so se razbežali, nekateri celo v Dravo.

Str. 261. »Zadnja dva transporta domobrancev, sta že vedela kam jih bodo Angleži odpeljali, pa iz njihovih vrst kljub prigovarjanju ni skoraj nihče ubežal.«

Ko je odhajal predzadnji, II. polk – ni še nihče vedel. Vseskozi v taborišču so bile razne govornice, toda vse skupaj je bila »partizanska propaganda, da bi se razšli.«

Str.264.« *Ko je ravnatelj Marko Bajuk vprašal majorja Barreja, ali res izročajo slovenske domobrance komunistom, je major Barre užaljeno odgovoril: »Kako le morete misliti, da bi Angleži mogli storiti kaj takega?«*

Torej je imel kanadski major Barre enako vero v Angleže kot domobranci!

Str. 272, »Ponavljam: nimam dokaza, da je dr.Meršol vedel za angleško laž o »Italiji«, vendar mi nekaj njegovih živčnih reakcij priča o tem, da je najbrž vedel za teheranske in jaltske sklepe, pa se je hkrati zavedal svoje prevajalske zaprisege?!«

Tudi V. Meršol je tako sveto verjel v Angleže, da je imela ta njegova zaprisega večjo težo, kot vsi vrnjeni...

Str. 273. ...»Zakaj se nihče ni prijavil za delo na kmetih...?«

Ko sta se ob začetku taborišča dva domobranca javila za delo v angleški kuhinji, so jih gledali kot dezerterja, ker nista imela dovoljenja nadrejenih. »Prijava za delo na kmetih« bi bila za domobranca poniževalna in nesmiselna. »Smo vojska ki gremo v Italijo, da nas ponovno oborožijo in...«

Naslednja stran: »...kako da se potem med slovenskimi domobranci... po zgledu judenburških Janezov ni vzdignil upor in se niso z golimi pestmi postavili v bran pred transporti.«

1. Travniki so obkrožale njive s koruzo. Iz te koruze so se takoj vstali v polkrogu Angleži s pripravljenimi brzostrelkami.

2. Ko so se mi prerekli z Angleži, so naše civiliste (matere, žene dekleta) že gnali na postajo. Kako bi bilo, če bi se same znašle v rokah partizanov?

Str. 277. *»Težko razumljiva je taka slepota, da niso posvečali pozornosti pričevalcem, ki so se po sreči rešili iz transporta.«*

Jih niso videli. Pričevalci so šli poročat na štab. Ko jih je Krener nagnal, so se izgubili, da jih morda ne bi ovadili Angležem.

Zaključek: Če bi odgovorni o pravem času ukrepali, bi bilo žrtev domobrancev znatno manj. Civilno in vojaško vodstvo je popolnoma odpovedalo. Nesposobni Krener je ozmerjal in zapiral tiste, ki so govorili resnico.

Kako da Narodni odbor, ki je vso vojno vzdrževal zveze z zahodnimi zavezniki, ni znal prepričati odgovornih Angležev o naši naklonjenosti do njih in o našem reševanju njihovih padalcev.

Čestitam pisatelju Janku Modru za izčrpno, vestno in resnično podajanje dogodkov, kot so se vrstili v zmedi časa in hitrih nepredvidenih spremembah. Knjiga se bere kot roman, težkih krvavih dejanj, ki vstajajo v spomin bralcu in ga silijo k razmišljanju.

Rad bi zaustavil posamezna dejanja – pa so se že davno zgodila...

»Slovenci smo res čuden narod! Sosedu vidimo skozi tri stene v lonec in mu ne zaupamo, tujcu pa verjamemo na še tako verolomno besedo.«

Prevajalec in pisatelj Janko Moder je s svojo skrbno tenkočutnostjo in natančno presojo resničnosti izpolnil pričevanje, ki je manjkalo v našem knjižnem premoženju.

Knjigo priporočamo vsem Slovencem. Osvetlila bo marsikaj do sedaj nepoznanega ali celo zmotnega.

Urednik Tabora

Janez Smrekar

Pismo iz Toronta – Ostanimo Slovenci

V Sloveniji ni več tako, kot je bilo včasih. Slovenci imajo danes veliko boljše možnosti. Tukaj mislim predvsem na napredek v gospodarskem pogledu, ne pa v verskem, kulturnem in nravnem.

Škof Anton Martin Slomšek je ljudi učil, da je treba ljubiti vero, kulturo in narod. Slovenci smo se za te vrednote tudi borili. To so dolžni upoštevati tudi rojaki, ki sta jih življenjska pot in usoda zanesla na tuje.

Ohranjati moramo slovensko istovetnost in prijetno podobo Slovenijev svetu, pa tudi slovensko izročilo in lastnosti, ki odlikujejo Slovence. Ohranjati moramo trdno vero, v kateri so nas vzgajali naši starši. Takšno vero moramo posredovati našim potomcem in biti za zgled njim in drugim narodom.

Slovenci smo delavni ljudje, najdemo pa tudi čas za kulturne prireditve in za ohranjanje naših običajev.

Čas moramo najti za vse: za svojo družino, za službo, za zagotovitev življenjsko potrebnih stvari, pa tudi za izražanje našega notranjega veselja in talentov.

To je naša kultura, izročilo bogastva.

Kako naj vse to v tujini ohranjamo? Če le imamo priložnost, z obiskom nedeljskih maš. Govorimo slovensko, posebno doma in v slovenski družbi, sodelujemo pri kulturnih prireditvah, spoznajmo zgodovino naroda če imamo priložnost in srečo, prisluhnimo našim dedom in babicam!

Bodimo prijateljsko povezani med seboj, samota nas oddaljuje. Pomoč rojaku zbuja dolžnost v nas, ki nas navdaja s srečo, mirom in notranjim zadovoljstvom.

Sedanji način življenja je drugačen, kot pa smo ga poznali mi »doma«.

Pojavljajo se različne verske sekte, krivoverstvo. Ljudem ponujajo najrazličnejše možnosti in jih prepričujejo v njihovi pravovernosti. To brez dvoma vpliva na manj poučene katoličane. V Slovenijo prihajajo člani drugih narodov, se skušajo pri nas vživeti, s seboj pa prinašajo svojo vero, kulturo in navade.

Prav je, da ste rojaki v domovini do njih prijazni, vendar bodite tudi previdni, v nobenem primeru pa jih ne »kopirajte«. Slovenci moramo ohranjati to kar nas odlikuje v družbi drugih narodov in nas je ohranjalo stoletja:

To svetinjo varujmo!

Bodimo Slovenci v domovini in po svetu!

Proslava na Orlovem vrhu v Clevelandu,

je bila v nedeljo, 19. junija. Prišli so rojaki iz daljnjih krajev Amerike in Kanade. To nam je dalo novega zagona in spoznanje, da ne le starejši, temveč tudi mladina spoštuje in ceni žrtve izpred 60 in več let. Posebno mladim se zdije nerazumljivo početje v preteklosti – mučenje in pomori Slovencev po Slovencih, komunistih.

Bil je lep sončen dan, kot se za tak praznik spodobi.

V sprevodu sta nosila venec dva domobranca – 80 letnika, gospod Dušan Maršič in gospod Tone Strle.

Spominski sprevod ob 60 letnici pomora slovenske domobranske vojske sta vodili z ameriško in slovensko zastavo v rokah, vnukinji blagajnika odbora Zveze Tabor, Filipa Oreh – Lampiča, Alison in Olivija.

Sprevod je spremljalo preko 20 čudovitih, ponosnih slovenskih narodnih noš.

Pred vstopom v spominsko kapelico je bila velika slika našega pokojnega ljubljanskega škofa, dr. Gregorija Rožmana. Ob spominski steni, kjer so napisana imena krajev morišč komunistične revolucije, pa je bila slika našega pokojnega generala Leona Rupnika.

Pred sv. mašo, ki jo je daroval naš dolgoletni prijatelj, gospod Franci Kosem, je imel slavnostni govor gospod Pavle Borštnik. Lepo in tehtno vsebino govora smo priobčili v Taboru 7/9.

Po proslavi je bilo prijateljsko srečanje rojakov od blizu in daleč, ob okusnem kosilu, ki so ga nam pripravile naše požrtvovalne gospe.

Resnično, to je bil dan slovenskega junaka – domobranca.

**Orlov vrh, Cleveland –
Domobranca Dušan
Maršič in Tone Sterle
prinašata venec pred
spomenik žrtev**

Proslava v Midlandu, Kanada

Spet smo se zbrali Slovenci iz v Midlanda, da na kraju kanadskih mučencev damo poudarka spominu naših junakov – mučencev, ki so bili pomorjeni v komunistični revoluciji na Slovenskem, pred 60. in več leti.

Ne samo mi preživeli, živo nosimo v srcih spomin na vas dragi bračje naši, tudi naša mladina se klanja vašemu spominu s ponosom in hvaležnostjo.

Slavnostni govor dr. Petra Urbanca je segel globoko v srca navzočih, njegove tehtne besede so bile odprta knjiga žive resnice.

Dragi rojaki, prijatelji!

Vaša prisotnost je cenena in dragocena. V moji notranjosti sem vesel in zadovoljen, da danes tu, v tako velikem številu počastimo spomin naših dragih, nepozabnih domobrancev in drugih žrtev komunistične revolucije.

V najtežjem času slovenske zgodovine, ko je rdeči teror množično mučil in moril, posebno v t.im. ljubljanski pokrajini, so se dvignili, v nujni samoobrambi vaše straže in po turjaški tragediji domobranci.

V času okupacije, bi moral okupator poskrbeti za red in mir v deželi. Italijani pa kljub temu, da so imeli v pokrajini tri divizije niso zmogli držati reda, verjetno pa niso hoteli. Do neke mere je bilo njim celo prav, da se Slovenci pobijamo sami, kajti namen okupatorja potujčiti deželo, bi laže izvedel.

Znano je, da si je partizanska lažna OF postavila cilj, likvidacijo Slovencev, ki bi ovirali izvedbo revolucije. V tistem prvem obdobju partizanstva leta 1941 so padali samo zavedni rojaki. Tako stanje so Italijani dopustili.

Na vse prošnje prizadetih, naj vendar napravijo red, ali pa dovolijo, da bi Slovenci sami uredili, se okupator ni odzval, vse dokler ni bil tudi sam prizadet.

V skrajni sili je okupator priznal straže po vaseh, ki so se spontano, brez politikov in Cerkve dvignile in z revnim orožjem branile življenja in imetja.

Komemoracija kot je ta naša sedaj, se redno vrstijo v Sloveniji. Največja je v Rogu in Teharjah ter na Primorskem v Lajšah.

Vabljeni, pa tudi nepovabljeni se teh prireditvev udeležujejo. Nepovabljene sili k temu slaba vest, gre se jim za mednarodno javnost in morada, da prikažejo pripravljenost za narodno spravo, kajti Evropski svet priporoča, da vse države bivšega komunističnega sistema popravijo krivice ki jih je prizadejal komunizem. Spravo pa si ti »skesanci« zamišljajo po svoje.

Sprava mora priznati dejanje zločina: Po 22. VI. 1941. Namesto rešnične OF so izvajali revolucijo, s tiranijo, mučenjem in umori. Preko 1500 zavednih Slovencev so pobili. Njihova »krivda« je bila, da so bili nekomunisti, pošteni, večinoma verni ljudje.

Politiki kontinuitete teh zločinov, ki bi bili glavna tema sprave, niti ne omenjajo.

Zakaj se tega branijo? Podrla bi se jim vsa njihova NOB, vsa njihova lažna zgodovina bi doživela neslavni konec. V nevarnosti bi bili njihovi privilegiji, ki še danes davkoplačevalce Slovenije stanejo stotine milijonov tolarjev letno.

Namesto enostavne sprave nam Kučan sili svojo verzijo: MI SMO POBIJALI, VI STE POBIJALI, govorijo vernikom pred Veliko nočjo, da spodbudijo vernike k spovedi: VSI SMO GREŠNIKI.

Taka sprava ni sprejemljiva. Zločin je bil prevelik. Gre za desettisoče pomorjenih. Ne moremo reči našim pokojnim domobrancem, tu ležite pobiti, zato ker ste tudi vi pobijali.

Enostavno ni bilo tako. Kot omenjeno, ugrabljati in pobijati so začeli partizani. Čakali in prosili smo jih: »Nikarte!« Ko le ni bilo konca, smo se uprli nasilju. Ali smo imeli pravico živeti tudi mi?

Komunisti skušajo zakriti pošteno spravo z nesmiselno obtožbo kolaboracije domobrancev. To je bilo posledica njihove krvave tiranije in v spravo ne spada.

V teh posledičnih dejanjih je bilo mnogo zločinov, nekaj tudi na domobranski strani, kjer so posamezniki prešli mejo samoobrambe. Tudi ti zločini so obžalovanja vredni, toda v okvir sprave ne spadajo.

Zanimivo je, kako obravnava spravo predsednik Slovenije dr. Janez

Drnovšek. Letos je nas spomnil v Teharjah, da je prišel čas za odpuščanje in spravo.

Mimogrede omenim, da je bil Drnovškov oče zaprt v Dachau, sredi maja 1945 pa je nastopil službo oficirja OZNE v Teharjah, kjer so med drugim delali liste domobrancev določenih za smrt.

Dr. Drnovšek poziva, da je treba »MRTVIM VRNITI DOSTOJANSTVO«.

Lepo, toda v Teharjah, kjer so grobovi domobrancev, so še vedno zakriti s smetišči celjske občine in cinkarne. Ali je to znano predsedniku Slovenije dr. Drnovšku? Samo ena njegova beseda bi to uredila!

Dr. Drnovšek je dejal: »PRED 60 LETI SE TEDANJE OMAHLJIVE OBLASTI NISO UPRLE OKUPACIJI«.

SLS se je odločila za upor 27. Aprila, 1941 pa ga je potem odložila za poznejši, primernejši čas. Takojšnji upor bi bil največji zločin nad narodom, ker bi ob velikih žrtvah tragično propadel.

Drnovšek ni objektivni, ker bi moral omeniti, da je komunistična partija ravno v tem obdobju kolaborirala z Nemci!

Dr. Aleš Stanovnik, dr. J. Vilfan dr. J. Pokorn so v tem obdobju bili v službi Gestapa pri selitveni komisiji v Šentvidu! Pozneje pa so bili ti gospodje najvišji funkcionarji OF in KPS.

Kako more predsednik Slovenije trditi, da se je partija pred 60 leti uprla okupatorju? Tako sprenevedanje je značilno za funkcionarje kontinuitete.

Drnovšek je nadaljeval:

Kmalu se je pokazalo, da je odpor tudi revolucionaren in mnogi, ki se niso pridružili so se odločili za sodelovanje z okupatorjem..

»Odpor tudi revolucionaren« Ni bil »odpor«, bila je komunistična revolucija, zato večina fantov, ki so bili verni, ni mogla k partizanom!

Drugo kar pa je, fantje se niso odločili za »sodelovanje z okupatorjem« temveč so ga prosili okupatorja, da jim dovoli samoobrambo!

»Nad vrnjenimi domobranci se je maščeval in odločil likvidacijo takratni najvišji državni in partijski vrh.

Ta zločin ne bremeni tisoče partizanov, tudi vseh komunistov... ki niso sodelovali v bratomornih pobojih, bremeni pa partijske voditelje.

Zanimivo bi bilo vedeti, kdo od partizanov in komunistov ni sodelo-

val. Tako »pasivnih« partizanov ni bilo. Partija je skrbela, da so vse partizane za vedno privezali na partijo in revolucijo.

Komemoracij za pobitimi domobranci se redno udeležuje tudi naša Cerkev.

V njihovih nagovorih vedno obsojajo partijo za morišča. Do žrtev izražajo globoko pieteto.

Govore o izvensodnih pobojih, kar pomeni, da krivda partizanov leži samo v tem, namesto da bi jih sodili, so jih pomorili brez sodnega postopka. In če bi jih sodili, kateri greh bi lahko očitali domobrancem, da ga sami partizani niso imeli? Tudi kolaborirali so javno in zavestno z okupatorjem vse do 22. junija 1941, potem pa potuhnjeno in skrivno!

Ne le da domobrancem ne pripada ta vzdevek, tudi dr. Gregoriju Rožmanu, ki je storil največ dobrega v okupaciji in je v veliki meri omilil trpljenje vernikov in sploh rojakom, tudi Judom in celo komunistom. Temu 60 letnemu obrekovanju je treba napraviti konec.

Naš metropolit nadškof Alojz Uran je v dobri veri, vendar zgrešeno, letos v Rogu podal glavno misel:

»Krivdo nosi vsak, ki je pobijal, ne glede na kateri strani je bil«.

Tragedija je bila prevelika, da bi jo odpravil z »*Vsi smo grešniki*«.

Pokojnim in njihovim sorodnikom ne moremo pustiti sporočila: »Tu ležite pobiti, ker smo tudi mi pobijali!«

Gornja izjava se namerno izogne dejstvu, kdo je ustrahoval in kdo je začel pobijati in kdo se je branil? Vse kar je sledilo potem, je posledica velikega zločina.

Zaključujem z akcijo nove vlade, predsednika Janeza Janše, pokrivajoč bodočo spravo. Na Mali gori je poudaril važnost TIGR-a. Podal je očitek, da partija ni sprejela Tigrovcev, ni pa povedal, da so jih lepo število partizani likvidirali. Partija ni trpela enakovrednega partnerja! Dotaknil se je domobrancev z neokusnim očitkom prisega okupatorju. Moral bi vedeti o mednarodni zakonodaji in končno, da je bila prisega prisiljena, zato neveljavna. Poudaril je veljavo izmišljene partizanske NOB. To pot so volilci pričakovali, da bo predsednik vlade obračunal s partijo in komunisti.

Še ni vse zamujeno. Nunjna dolžnost naše vlade bi bila, da bi na primernem kraju (v Teharjah ali Kočevskem Rogu) podala izjavo o nujnosti samoobrambe pred nasiljem in umori ter pokazala krivde in krivca za narodno tragedijo. S tem bi bilo doseženo pomirjenje v narodu, ki ga toliko desetletij zaman čakamo.

Zaključujem z mislijo na naše junake, domobrance. Padli so v borbi in bili pomorjeni po vojni v obrambi največjih narodnih vrednot. Izgubili so bitko, toda v vojni po 45 letih so zmagovalci!

Mi preživeli, vaši prijatelji, vaši potomci bomo gledali in delali na tem, da bo vsa resnica o vašem pravičnem boju in delu za narod zmagala.

Počivajte v miru!

Proslava SKD Triglav – Milwaukee

Kljub slabim napovedim je bilo vreme kot naročeno. Modro nebo, sveže pomladno zelenje in sonce kakor mernik – kako ne bi bil hvaležen in razpoložen za ta slavnostni dan naših mučencev.

Veliko presenečenje pa je bilo za nas vse, ko so kar trije gospodje opravili slovesno mašo: dr. Gole, naš duhovni vodja, Gregor Goršič in jezuit Janez Sever, ki je na obisku pri svojih starših, pa se bo kmalu spet vrnil v Rusijo.

Gospod Sever nam je povedal ob pridigi, kako ga je Bog vodil po zaključni visoki vojaški službi k delu v božjem vinogradu, kjer je končno pristal v Rusiji.

Med mašo so lepo peli triglavski pevski zbor in pevci iz Chicaga.

Po maši je starosta društva, Franjo Mejač, pozdravil vse navzoče in se jim zahvalil za veliko udeležbo.

Pevski zbor je občuteno zapel Gozdič je že zelen, nato je Helenca Frohna deklamirala pesem o materi, ki išče sina v Kočevskem Rogu, Lojze Gregorič pa je prebral odlomek iz Črne maše.

Tom Smolič, letošnji predsednik, je v angleškem jeziku podal zgodovino Slovenije po okupaciji leta 1941, pot slovenskih beguncev ter angleško izdajo slovenske domobranske vojske in prisilno izročitev komunističnim morilcem.

Doslej je odkritih 410 grobišč, kjer so mučene vojake morili partizani. Slavnostni govornik je bil dr. Jože Goršič, ki je prikazal dogodke, kot smo jih doživeli. Govor je podprl z podatki in opazovanji ter primerjal razmere, z današnjimi, ko imamo sicer lastno državo, vendar komunisti še vedno razdirajo in zavajajo.

Za zaključek smo vsi zapeli domobransko: »Oče, mati...«.

Ob »domobranskem grobu« se ustavlja spomin na naše drage. V duhu spremljamo njihov križev pot do morišča, kjer so se nad njimi izživljali komunistični sadisti, dokler niso omahnili ustreljeni v brezno...

Po končani komemoraciji so gostje posedli k mizam ter uživali lepo popoldne ob dobrem kosilu, ki so ga nam postregle naše uslužne gospe in dekleta.

V prijateljskem pogovoru in ob balinanju je minil prijeten dan z mislijo in trdnim sklepom:

»Mučenci naši, ne pozabimo vas nikdar!«

M. K.

Park »Triglav« v Milwaukee - Odbor in prijatelji ob domobranskem grobu.

Je sprava potrebna?

V naših medijih se vprašanje sprave pojavlja občasno. Mislim pa, da ni prave jasnosti ob tem vprašanju. S kom naj se pravzaprav spravimo? Kdo naj bo tisti, ki bo prvi ponudil roko sprave in komu jo bo ponudil?

Osebnostno pojmem spravo v kontekstu nekega nesoglasja oziroma spora med dvema enako vrednima antagonistoma, ki imata nasprotna pogleda na reševanje določenih skupnih problemov.

Dogodki, ki so bili v preteklosti vzrok bratomornega nasilja v času tuje okupacije, so zelo različni. Zakaj se je zgodilo, kar se je?

Pri nas je šlo za pojav nasilnega prevrata v državi, ki je imela dokaj razvito demokracijo, ki je pa niso mogli vzdrževati, pa ne le zaradi tuje totalitarne vojske, temveč predvsem zaradi totalitarne manjšine, ki je uvidela možnost popolnega prevzema oblasti prav v okupacijskih razmerah.

Praviloma bi se morale vse politične sile osredotočiti na odpor zoper tujo okupacijo na način, ki bi bil najmanj boleč ter skušale obdržati neko administrativno delovanje, ki bi ga okupacijska sila tolerirala, kot se je to dogajalo v drugih evropskih državah. Neposreden vojaški odpor bi bil samomorilski.

Nasilje, ki ga je KP uvedla s tem, da je začela pobijati vodilni sloj legitimnih predstavnikov naroda, je preprečil soočenje in pogajanja z okupacijsko oblastjo.

Vsi vemo, da sta nasilje KP in pasivnost okupatorja prisilila tiste Slovence, ki se niso strinjali s komunistično ideologijo, da so se pred nasiljem KP branili, kakor so najbolje mogli in znali, z organiziranjem protirevolucije.

Sprava je mogoča le, če država Slovenija najprej obsodi komunistično revolucionarno nasilje, ki je bilo edini vzrok protirevolucije in s tem državljanske vojne. Drugo mora nujno obsoditi in sodno razglasiti za vojne zločince vse akterje povojnih pobojev.

Ker pa do sedaj te poglavitne poteze naša država še ni potegnila, je nesmiselno govoriti o spravi. In dva resna pogoja še nista dosežena: agresorjevo kesanje in odpuščanje žrtve!

Lepa priložnost božičnega ali novoletnega darila je knjiga

»TEHARJE - KRVAVE ARENE,

kjer pisatelj opisuje trpljenje fantov, mater, žena, deklet in otrok v taborišču smrti.

Ko je trpljenje doseglo cinični satanizem, se je dvignila skupina enajstih sestradanih skelet ter z močnim jurišem v noči udarila mimo oboroženih straž ter preko široke in v visoke bodeče žice ujela življenje. Zgodil se je čudež.

Knjigo lahko naročite na telefonu 041-7699-61

Cena knjige je 3.000 SIT ali 15.- \$ USA.

DAROVALI SO

Tiskovni sklad

Palčič Marija	\$ 20.-
Košir Janez	\$ 20.-
Šalehar Emilija	\$ 20.-
Pust Jože	\$ 40.-
Kramar Ivan	\$ 25.-
Petkovšek Vinko(Montreal)	\$ 20.-
Starič Alojz	\$ 20.-
Rabzel Francka	\$ 20.-
Platnar Lojze	\$ 20.-
V spomin pok. očeta Kastelic	
Rebernak Mari	\$ 10.-
Mlakar Marija	\$ 10.-
Jereb Slavko	\$ 5.-
Šubelj Stane	\$ 5.-
Skubic Anton	\$ 5.-

Dar društvu

Karel Zajec	\$ 30.-
Lillian Sivec	\$ 40.-

Rožmanov dom

Tabor DSPB Cleveland	\$ 250.-
Filip Oreh	\$ 50.-

Prisrčna hvala vsem darovalcem. Bog vam povrni v sreči, uspehu in zdravju!

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov.

TABOR je last zveze DSPB - TABOR

Mnenje Tabora predstavljajo članki, ki so podpisani od Glavnega odbora.

Tabor izdaja konzorcij.

Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila.

• • •

TABOR is the voice
of the Confederation of the United Slovene Anticommunists.

• • •

TABOR es el órgano
de la Confederación de los Anticomunistas Eslovenos Unidos.

• • •

NAROČNINA (letna):
Za Slovenijo 5.000 SIT.
Za vse druge države 20 USA dolarjev.

• • •

*Dopise, članke, poročila in nakazila
pošiljajte na naslov konzorcija:*

Ivan Korošec,

Štula 23

1210 Ljubljana Šentvid

Slovenija.

E-mail: ivankorosec@hotmail.com

• • •

Glasilno Tabor ureja uredniški odbor

Tehnični urednik: Andrej Gale

Tiskovna poročila: dr. Peter Urbanc

Konzorcij: mag. Ivan Korošec

Tiskarna: Rudi Mišmaš, Šmarje Sap

Zgornja Hudinja, žrtve so bile zvezane